

Nepriklausoma

Lietuva

LITUANIE INDEPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 20

1982

GEGUŽĖS – MAY 20 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4 30 c.

SAVAITINIŲ IVYKIŲ APŽVALGA

JUGOSLAVIJA IŠRINKO MINISTERĘ PIRMINKĘ SAVO PARLAMENTUI

Jugoslavijos parlamentas pirmą kartą po Tito mirties prieš 2 metus, pergyveno didesnę pasikeitimą.

Ministerio pirmininko vieton išrinkta Milka Planinc, 57 m., buvusi kroatų komunistų partijos lyderė. Dabar ji buvo išrinkta abiejų parlamento rūmų 4-iesiems metams. Ji sukvietė 28-ųjų asmenų ministerių kabinetą ir pareiškė, kad tęs Tito nepriklausomą užsienio politiką, rūpinsis išspręsti "skaitlingas ekonomines problemas" ir sieks išlaikyti daugiautautės Jugoslavijos vienybę. Ji pasiliko savo ministerių kabinete tik du iš buvusiųjų ministerių.

BANDĖ UŽPULTI POPIEŽIŲ

Suėjus vieniems metams po visą pasaulį sukrėtusio atentato prieš popiežių Joną Paulių II-ąjį, kitas fanatikas, ši kartą ispanas kunigas, su peiliu rankoje bandė pulti Popiežių jam besilankant Portugalijoje, Fatimoje. Saugai jį tuojuo pat sulaukė ir jis nespėjo sužeisti Popiežiaus. Užpuolėjas sakėsi, kad jis labiausiai nepatenkintas dėl Vatikano II-jo reformų.

NEPATINKA NUSIGINKLAVIMO IDĖJOS

KGB Maskvos Raudonojoje Aikštėje balandžio 19 d. sulaukė grupę Vakarų europiečių, kurie bandė demonstruoti už nusiginklavinimą. Jų plakate buvo užrašyta "Duonos, gyvenimo ir nusiginklavinimo!"

Tą pačią dieną panašios demonstracijos vyko Prahoje, Rytų Berlyne, Bukarešte, Budapešte ir Sofijoje. Visur demonstrantai buvo suimami.

SOVIETŲ KOSMONAUTAI ERDVIŲ STOTYJE

Du sovietų kosmonautai iš erdvių kapsulės pasiekė savo erdvių stotį Salyut-7. Jie papildė stotį naujais instrumentais.

Sovietų Sąjunga ruošiasi koncentruotis saulės sistemos tyrinėjimams, o į Marsą nesiruošia nusileisti, nes ten nėra gyvybės.

CANDU REAKTORIUS RUMUNIJAI

Bukarešte vyksta derybos tarp Rumunijos prezidento Ceaușescu ir Kanados gen. gubernatoriaus Ed Shreyer'io dėl Candu branduolinio reaktoriaus, kurį gamina Kanada, pirkimo.

BULGAIJA KVIEČIA JARUZELSKĮ

Lenkijos karinės vyriausybės vadą Wojciech Jaruzelski pakvietė Bulgarijos prezidentas į svečius. Kas bus viešnagės metu aptarta kol kas neskelbia.

LENKIJOJE NORMUOJAMI RŪBAI

Nuo liepos mėn. 1 d. Lenkijoje vengiant prekių "sandėliavimo", bus įvesta vaikų rūbų pirkimo norma. Bus išduodamos kortelės vaikų iki 15 m. amžiaus rūbams, apatiniams, viršutiniams ir batams.

PATIKRINS BANKŲ PELNĄ

Ottawoje konservat. MP M. Wilson pranešė žurnalistams, kad bus specialiai tiriama ar ekonominėje sistemoje bankai taip pat atiduoda savo duoklę, kaip ir smulkieji verslai, žemdirbiai, žvejai, pirkėjai ir namų savininkai.

M. Wilson'as pasisakė, jog nemano, kad tie tyrimai privės bankus prie paskolų procentų sumažinimo, bet duos progos paraginti vyriausybę keisti savo biudžetinius ir ekonominius metodus.

NDP / socialdemokratų atstovas MP Nelson Rits pareiškė, kad tiki, jog tyrimai parodys, kodėl 1981 m. bankų pelnai taip dramatiškai padidėjo. "Tikimasi, - kalbėjo jis, - kad pamatysime bankus besidalinant, kaip ir visa Kanada, kai kuriais ekonominiais sunkumais. Jei-gu kompanijos turi padėti daug pastangų, kad išsivertų be nuostolių, tai bankai tuo pačiu metu neturėtų daryti palyginant didelį pelną."

Bankų pelno tyrinėjimus vykdyti pasiūlė Kanados parlamento Finansų Komitetas.

IŠSIUNTĖ DU LENKŲ DIPLOMATUS

JAV gegužės 13 d. išsiuntė du Lenkijos diplomatus ir sulaukė visus mokslinių žinių pasikeitimus su Lenkija. Tai buvo atsilyginimas už išsiuntimą 2-jų amerikiečių iš Lenkijos. Be to, abu JAV diplomatai buvo neteisėtai sulaikyti, iškratyti, su jais buvo šturkščiai elgtasi ir prieš visas nusistovėjusias diplomatinės taisykles. Taip Lenkijos vyriausybė bando užmesti kaltę kam nors už neva tai "iš šalies" provokuojamus darbininkų neramumus Lenkijoje. Lyg 10 mil. darbininkų, išdrįusių pasiūlyti reformas, būtų taip lengvai "suklaidinami".

SUĖMĖ "PRANAŠĄ" SUN MYUNG MOON

Apskelbęs, kad pats Kristus jį išrinkęs specialiai misijai šioje žemėje, rev. Sun Myung Moon, įsteigė Vėnjančią bažnyčią, kuri, anot jo "jungė orientališką misti-cizmą ir jo paties tiesio-giniai Dievo apreikštas tiesas". Jo pasekėjai vadina-mi "moonies", siekia virš 3

mil. 137 kraštuose. Naudo-damas smegenų plovimo techniką, sugebėjo iš savo mokytinių ir pasekėjų išgauti milžiniškas sumas pinigų. Už jas nemokėjo taksų ir ga-lų gale buvo suimtas ir ap-kaltintas. Jam ir jo pa-gelbininkui, kuris falsifika-vo dokumentus, grėsia 14 m. kalėjimo. Tos sektos turtas siekia 10 mil. dolerių.

PRAŠO ŽINIŲ APIE CARO LAIKŲ AVIACIJĄ

Vienas britas, istorijos tyrinėtojas, kreipėsi į lietu-vius, klausdamas, ar kas jam negalėtų suteikti žinių apie caro imperinę aviaciją, kur lėktuvais ar lėktuvų aptar-nautojais buvę ir mobilizuo-tų lietuvių. Nori žinių apie veikusių virš Lietuvos lėktu-vų eskadroną, gynusį Pabal-tiją, kur ypač pasižymėjo E. K. Laman, numušęs daug vo-kiečių lėktuvų. Jei kas turė-tų tuo klausimu žinių, siųs-ti adresu: Mr. F.G. Dorber, 154 Buxton Rd., High Lane Nr. Stockport Cheshire SK6 8EA England

Kun. J. Prunskis,
Amerikos Lietuvių Taryba

SUKAKTUVININKAI

• Rašytojas Vytautas A-LANTAS bus pagerbtas Chi-

cagoje gegužės mėn. 30 d. savo 80 metų amžiaus su-kakties proga. Iki dabar ra-šytojas buvo kūrybingas ir darbštus. Paskutiniu metu susirgo ir paguldytas į li-goninę.

• Poetas Stasys SANTVA-RAS gegužės 30 d. bus pa-gerbtas savo 80 m. amžiaus sukakties proga Cleveland'e, Lietuvių Namuose.

• Poetas Bernardas BRAZ-DŽIONIS ir rašytojas Jurgis JANKUS švenčia savo 75 m. amžiaus sukaktis.

• Sol. Vincė JONUŠKAITĖ-ZAUNIENĖ-LESKAITIENĖ, viena iškiliausiųjų mezzo-sopranų neprik. Lietuvos o-peroje, šiemet švenčia 80 metų amžiaus sukaktį.

• Praeitą rudenį 80 m. am-žiaus sulaukė iškilioje ne-prik. Lietuvos Operos sol. Elzbieta KARDELIENĖ, ko-loraturinis sopranas.

PRANEŠA ELTA:

EAGLEBURGER IR KAMPELMAN INFORMUOJA APIE MADRIDO KONFERENCIJĄ

Kovo 23 d. Kongreso Komitetas Europos saugumo ir bendradarbiavimo reikalams svarstyti Washingtone su-ruošė susirinkimą, kuriame JAV-bių delegacijos Madrido Konferencijoje p-kas M. M. Kampelman ir JAV-bių pasek-retorius politiniams reikalams Lawrence Eagleburger kalbėjo apie Konferencijos pasėkas ir Helsinkio Susitari-mų ateities perspektyvas. Madrido Konferencija pasi-baigė kovo 12 d. po "karingos", mėnesį užtrukusios se-sijos; sekanti sesija numatyta po 8 mėnesių. Susirinkime dalyvavo VLIKO p-ko pavaduotojas dr. D. Krivickas ir VLIKO/ELTOS įstaigos vedėja M. Samatienė. Jie padė-kojo ambasadoriui Kampelmanui už jo kovo 3 d. pasaky-tą reikšmingą kalbą Pabaltijo klausimu.

Eagleburger savo kalboje tvirtino, kad nepaisant Mas-kvos ir kitų Rytų Europos vyriausybių veiksmų /Afganis-tano užpuolimo, Žmogaus Teisių gynėjų persekiojimo, Va-karų radijo laidų trūkumo, ir t.t./, praėjusių metų gruodžio mėnesį Madrido Konferencija buvo padariusi ir tam tikros pažangos. Tačiau "demokratinio reformų sąjūdžio" užgnauži mas Lenkijoje palietė "pačią konferencijos šer-dį". Amerika, -kalbėjo Eagleburger, - negalėjo elgtis taip "lyg nieko nebūtų atsitikę". Amerika ir jos sąjungininkai vieningai pasmerkė Rytų Europoje padarytus Helsinkio susitari-mų pažeidimus. Jei padėtis Lenkijoje nepagerės, pabrėžė Eagleburger, tada nėra vilties pasiekti išsamaus susitarimo tarp Rytų ir Vakarų. Baigdamas savo kalbą, jis perdavė Valstybės Sekretoriaus Haig'o "gilia padėką" už ambasadoriaus Kampelmano ir jo delegacijos narių "puikiai atliktą darbą" Madrido Konferencijoje.

Gana skirtingai Konferenciją savo skaitytojams pri-statė vilniškė "Tiesa" š. m. kovo 14 d. Ji citavo Sovietų Sąjungos delegacijos vadovą L. Il'ichov'ą, kuris pareiškė, kad Madride nebuvo įmanoma pasiekti teigiamų rezulta-tų dėl JAV-bių ir NATO sąjungininkų "obstrukcionisti-nės pozicijos". Jis griežtai "kritikavo demagogiška ir provokacinę JAV dlegatų kalbą, kurioje jis nežabotai ir šmeižikiškai puolė Tarybų Sąjungą, jos vidaus ir užsienio politiką".

LK BAŽNYČIOS KRONIKŲ RINKTINĖ ANGLŲ KALBA

Pernai pasirodė pirmasis LKB KRONIKŲ rinktinės tomas anglų kalba, kuris apima pirmuosius 9 numerius, medžiagą nuo 1972-74-ųjų metų. Šią išpūdingą knygą išlei-do Loyolos Universiteto Chicagoje leidykla.

BLOGĖJA ŠVEDŲ – SOVIETŲ SANTYKIAI

Praėjusių metų spalio 27 d. prie švedų slapotos bazės įstrigęs sovietų povandeninis laivas sukėlė audrą protes-tų Švedijoje. Nuo to laiko Sovietų-Švedų santykiai nenus-toja blogėje. Švedų vyriausybė neseniai atsisakė suteikti įvažiavimo vizą Nikolaj Neiland'ui, vad. "Latvijos SSR užsienio reikalų ministeriui", Neiland'as 7 metus buvo Sovietų žinių agentūros STokholme vedėjas. Viza jam atsakyta, remiantis švedų saugumo policijos rekomenda-cija. Saugumas apkaltino jį savo pozicijos piktnaudžiimu komunistinei propagandai skleisti ir mėginimu kyšiais iš-skverbti į švedų elitą.

Be to, kaip rašo Christian Science Monitor kovo 26 d. Švedų armijos vadas gen. Lannart Ljung pateikė savo vy-riausybei naują pasiūlymą kaip kovoti su išsiverbusiais povandeniniais laivais. Išėjo ir jau 13 metų užtrukusios Švedų-Sovietų derybos dėl 13.500 kilometrų jūros tri-kampio prie švedų Gotlando salos. Švedų užsienio reika-lų ministeris Ola Ullsten pažadėjo salos susirūpinusiems žvejams, kad Sovietams nebebus daroma jokių didesnių nuolaidų.

SKANDALAS "TARPTAUTINĖS AMNESTIJOS" CENTRE

"Amnesty International"/"Tarptautinės Amnestijos/centrą Londone sukrėtė naujas skandalas. Kovo pradžioje buvo priverstas atsistatyti jaunas ukrainiečių kilmės tar-nautojas, Sovietų Sąjungos tyrėjas, Bohdan Nahaylo. "Am-nestijos" general. sekretorius švedas Thomas Hammar-berg apkaltino jį "rimtu prasižengimu"- rašymu straips-nių rimtam Londono savaitraščiui "Spectator". Tuose straipsniuose jis dažniausiai gildeno nerusų tautų Sovie-tų Sąjungoje problemas ir ne kartą aprašė padėti Pabal-tijje. Hammerberg'ą ypač papiktino Nahaylo straipsnis apie Suslovą, kuriame autorius palygino Maskvos "pilkąją emineniją" su "Ruslano šunimi", rusų savilaidinės no-velės herojumi, kuris Stalino laikais saugodavo politkai-nius, o ir Stalinui mirus, tebekandžiojo įtariamuosius. Anot Hammarbergo, viso straipsnio tonas "aiškiai poli-tiškas" ir tuomi Nahaylo neva pastatė pavojun organiza-cijos "gyvybinę veiklą" ir "politinio bešališkumo" repu-taciją.

Šie kaltinimai, kaip pabrėžia ir Londono spauda, ne-turi pagrindo. Nahaylo skrupulingai laikėsi "Tarptautinės Amnestijos" taisyklių, nesivėlė į politines kontroversijas ir griežtai skyrė savo asmenines pažiūras nuo "Am-nestijos" požiūrio. Kai "Amnestijos" vadovybė jį netei-singai apkaltino, jis paklausė, kodėl kiti organizacijos darbuotojai gali rašyti straipsnius, kuriuose jie aštriai kritikuoja Čilės ar Argentinos vyriausybės narius ar pasmerkia anglų politiką Šiaurės Airijoje? "Amnestijos" vadovybė atsisakė šį klausimą diskutuoti ir nesuteikė jo-kių konkrečių įrodymų, kaip Nahaylo pakenkęs gyvybi-niams organizacijos interesams.

Londono savaitraštis "Spectator" kovo 20 d. laidoje priminė, kad iki šių metų vasario mėnesio "Amnestijos" tyrimo skyriui vadovavo buvęs Australijos komunistų par-tijos narys, Derek Roebuck, kuris palaikė nuolatinis ry-šius su Sovietų ambasada ir savo vasaros atostogas pra-leisdavo Rusijoje. "Ar jo elgesys nesukėlė klausimų a-prie žalą "Amnestijos" politinio bešališkumo reputaci-jai?" - klausia Spectator. Čia galima pridurti, kad dar būdamas Australijoje Roebuck atmetė kaip "emigrantų iš-mislą tvirtinti mus, jog Pabaltijje persekiojama religija ir pažeidžiamos Žmogaus Teisės.

"Amnestiją" sukompromitavo ne Nahaylo dalykiški ir faktais paremti straipsniai, bet organizacijos vadovybės dvilypis matas ir pasidavimas Maskvos spaudimui. Patsai Nahaylo atsisakė traukti "Amnestiją" į teismą, nes, ne-paisant jos vadovybės elgesio, ši organizacija, jo nuomo-ne, atlieka nepaprastai naudingą darbą.

ŠIAURĖS ATLANTO ASAMBLĖJOS BIULETENIS NAUDOJASI ELTOS MEDŽIAGA

Šiaurės Atlanto Asamblėjos generalinis sekretorija-tas leidžia trimėnesinį biuletinį, kuriame dokumentuojami Helsinkio susitari-mų pažeidimai. Biuletenis reguliariai naudojami ELTOS ir Lietuvių Informacijos Centro me-džiaga. Jį užsisakyti galima šiuo adresu: North Atlantic Assembly, 3, Place du Petit Sablon, 1000 Brussels, Belgium.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS NL SPAUDOS BENDROVĖ.
Redaguoja REDAKCINĖ KOLEGIJA
Telefonas: (514) 366-6220

Second Class Mail. Registration No. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent Lithuania
Publishing Co. at 7722 George St., LaSalle, P.Q. H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje — \$ 14.00
Visur kitur — \$ 15.00 Rėmėjo — \$ 20.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

PABALTIEČIŲ VIZITAS V.VOKIETIJOS KONSULATE

P. Indreika

Ieškant moralinės paramos ir prielankumo federacinės Vokietijos vyriausybės kovoje dėl Pabaltijo tautų laisvės, 1981 m. įsteigto Baltic American Freedom League vardu, Pabaltiečių delegacija atstovaujant: estus—Une Veide—mann, latvius—Ivars Micols ir lietuvius—R. Tervydžiui ir P. Indreikai, kovo 10 d. lankėsi V. Vokietijos konsulate San Francisco.

Delegaciją priėmė konsulo pareigas einąs P. Rothman pokalbiui paskirdamas virš valandos laiko, kuris greitai užsimėzgė vos tik palietus Lenkijos krizę ir jeigu šis sąjūdis persimesių į Pabaltijo kraštus ir paliestų rytinę Vokietiją. R. Rothman trumpai pagalvojęs pabrėžė, kad Lenkijos krizė reflektuoja netik į Vakarų Europos politiką, bet apskritai ir į viso pasaulio. Federacinės Vokietijos vyriausybė visą laiką sekė įvykius besiklostančius Lenkijoje, kadangi ji priklauso NATO, todėl viena negalėjo daryti jokios įtakos į eigą. Bet Lenkijoje paskelbus karą stovį ir bandant lenkams, be raudonosios armijos įtakos... iškilusią krizę nugąlėti, padėtis pagerėjo. Apie Pabaltijo kraštus mes turime pakankamai žinių, vien tik palyginti German Democratic Republic — GDR su vokiečiais gyvenančiais rytinėje Vokietijoje. Bet Pabaltijo kraštuose

gyvenimas bėga nustatyta vaga, ir mūsų vyriausybės galia yra apribota. Vokietija nenori, kad Varšuvos pakto ir NATO tankai susidurtų Berlyne prie "Charlie" kontrolės punkto.

Pokalbiu tęsiant buvo iškeltas Baltic biuletenis nr. 1, kuriame plačiau aprašyta Pabaltijo tautų dabartinė padėtis ir pogrindžio veikla. Paėmęs biuletenį R. Rothman prisiminė, kad jam teko kalbėtis su Lenkijos prekybos delegacijos nariu, kuriam lankantis Estijoje ir paklausus rusiškos įstaigos adreso, tuojau gaudavęs atsakymą: aš nerusas, klausk rusų. Iš to susidaręs nuomone, kad pabaltiečiai nėra pametę savo tautos identiteto.

Užsiminus apie JAV paskelbtą embargo Lenkijai ir Sovietų Sąjungai, prie kurio vak. Vokietija nelinkusi prisidėti ir toliau tęsia prekybą ir tiekia technologines priemones natūraliųjų dujų linijoms nutiesimui. Atsakydamas R. Rothman pažymėjo, kad prekyba yra natūralus dalykas norint išlaikyti pramonės gyvumą, kuriai reikalingos žaliavos. Pati prekyba yra saikstoma COMECON — Bendrosios Europos rinkos kraštų susitarimu. Beto, JAV ir Japonijos pirkkliai randa būdų parduoti prekes, o Sovietų Sąjunga jas nupirkti. Vokietijai yra gyvybinis klausimas

— energija, kuris surištas su visų kooperavimu ir energijos produkcija ir šis klausimas yra tapęs politiniu barometru. Bet technologinio dujotiekio tiesimui, jos nėra koks unikumas — vamzdžiai ir kt. Sovietų Sąjungai ilgiau užtruktų jų prisigaminti be Vokietijos, bet man atrodo, kad ji būtų uždavini išsprendusi. Todėl jaučiant didelį energijos trūkumą ir ekonominės sankcijos atsistoja kitoje klausimo plotmėje.

Paliekant embargo ir kitas tarptautines politines problemas, pabaltiečių delegacija drįso priminti ir Molotovo — Ribbentropo pasirašytą sutartį, kuri atvėrė Pabaltijo kraštų okupacijai duris, H. Rothman trumpai ir drūtai atsakė, kad smulkiau su šia sutartimi jis nėra susipažinęs. Tačiau Hitlerio Ostpolitik yra pasmerkęs Tarptautinis Nürnbergo teismas ir vokiečių tauta yra atsisakiusi nuo nacizmo. Šios sutarties tekstą pabaltiečių delegacija pažadėjo pateikti artimiausiu metu. H. Rothman pažadėjo pareikšti vak. Vokietijos vyriausybės nuomonę raštu.

Atsisveikinant su H.P. Rothman buvo padaryta keleta nuotraukų ir apleidžiant konsulatą susilaukta iš jo linkėjimų — sulaukti savo tautos laisvės.

DABARTINIS SOVIETŲ SĄJUNGOS POLITBIURAS

Sov. Sąjungos politbiuras — Aukščiausiąją Tarybą sudaro 13-ka narių:

- 1) Leonid Brežnev, 75 metų amž., generalinis sekretorius, Aukščiausios Tarybos pirmininkas, Gynybos Tarybos pirmininkas.
- 2) Jurij Andropov, 67 metų amž., KGB viršininkas.
- 3) Konstantin Černenko, 70 metų amž., Centro Komiteto narys, Brežnevo draugas.
- 4) Michail Gorbačev, 51 metų amž., Centro Komiteto narys, žemės ūkio specialistas.
- 5) Viktor Grišin, 67 metų amž., Maskvos kompartijos vad.
- 6) Andrej Gromyko, 72 metų amž., jau 25 metus užsienio reikalų ministras.
- 7) Andrej Kirilenko, 76 metų amž., Centro Komiteto narys, laikomas Brežnevo paveldėtoju.
- 8) Dinmahomed Kunajev, 70 metų amž., Kazakstano kompartijos vad.
- 9) Arvid Pelšė, 83 metų amž., latvis, seniausias politbiuro narys, dalyvavęs 1917 metų revoliucijoje.
- 10) Grigorij Romanov, 69 metų amž., Leningrado kompartijos vad.
- 11) Vladimir Čerbitskij, 63 metų amž., Ukrainos kompartijos vad.
- 12) Nikolai Tichonov, 76 metų amž., Brežnevo artimas bičiulis.
- 13) Dimitrij Ustinov, 73 metų amž., krašto apsaugos ministras.

Šalia tų 13 narių politbiure dar yra 8 pavaduotojai: Alejev Dimičev, Kiselev, Kuznecov, Ponaparov, Rašidov, Ševarnadze ir Solomencev.

Politbiuro narių amžiaus vidurkis yra 68 metai ir jo viešpatavimą palaiko ketvirtadalis milijono komunistų partijos tarnautojų.

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ ATSTOVŲ

6-tą PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SEIMĄ RINKIMŲ TAISYKLĖS

1. Į 6-tąjį PLB Seimą KLB renka 15 atstovų.
2. Atstovus renka KLB 10-tosios Krašto Tarybos nariai.
3. Kandidatais gali būti:
 - a/ kiekvienas 10-tosios KLB Krašto Tarybos narys,
 - b/ ir kiekvienas pilnateisis KLB narys, užsimokėjęs solidarumo mokestį už 1982 metus ir jei raštu rekomenduojamas 2-jų 10-tosios KLB Krašto Tarybos narių.
4. Kiekvienas kandidatas turi raštu pareikšti sutikimą būti renkamas ir, jei išrinktas, dalyvauti 6-tojo Seimo suvažiavime ir pats padengti visas susijusias su tuo išlaidas.
5. Kiekvienas 10-tosios KLB Krašto Tarybos narys gali rekomenduoti tik vieną kandidatą pagal paragrafą 3/b.
6. Rinkimų kalendorius:
 - a/ pranešimai ir kvietimai kandidatuoti ar siūlyti kandidatus išsiunčiami 10-sios KLB Krašto Tarybos nariams 1982 m. gegužės 10 d.,
 - b/ sutinkančiųjų kandidatuoti pareiškimai turi būti Rinkimų Komisijai gauti iki 1982 m. birželio 1 d.,
 - c/ Rinkimų Komisija paruošia kandidatų sąrašus ir išsiunčia balsuotojams iki 1982 m. birželio 7 d.,
 - d/ balsavimo kortelės gražinamos iki 1982 m. liepos 5 d.,
 - e/ rinkimų rezultatai paskelbiami ne vėliau kaip 1982 m. liepos 9 d.
7. KLB Krašto Valdyba paskiria Rinkimų Komisiją iš 3 asmenų.
Rinkimų Komisijos sprendimai yra galutiniai.

/ NUKIRPIMUI /:

PAREIŠKIMAS

Aš, _____ /Vardas, pavardė/

_____ / adresas/

sutinku kandidatuoti į 6-to Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo atstovus ir, jei būsiu išrinktas, dalyvauti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės 6-to Seimo suvažiavime 1983 m. birželio 27-30 dienomis Čikagoje ir pats padengti visas su tuo surištas išlaidas.

_____/parašas/

REKOMENDAVIMAS

/Šis rekomendavimas reikalingas kandidatams, kurie nėra X KLB Krašto Tarybos nariai/

REKOMENDUOJŲ: 1. _____ /vardas, pavardė/

_____ / adresas /

_____/parašas /

2. _____ /vardas, pavardė/

_____ / adresas /

_____/parašas/

Pastaba: Rekomenduoti gali tik X KLB Krašto Tarybos nariai.

IR GERA, IR BLOGA... nuomonės, laiskai, atgarsiai

NEJAUGI JAU TOKS MŪSŲ LIKIMAS?

Liudas Damulis

Mūsų iškilusis išeivijos dramaturgas Anatolijus KAIRYS šių metų "Tėviškės Žiburių" 14 ir 15 numeruose davė du stambokus straipsnius, pavadinimus "Žmogui apsiginti". Šiuo kartu A. Kairys gina taip pat iškilųjį rašytoją ir dramos kūrėją, neseniai mirusį Vokietijoje, dr. Joną GRINIŲ, kai kiti pabandė aptarti jo kūrybą.

Reikia pripažinti, kad ginti teisybės vardan žmogų, ypač mirusį ir jau nebegalintį apsiginti, yra tiesiog pareiga kiekvienam iš mūsų. Deja... Kai atydziai ir kelis kartus paskaičiau A. Kairio straipsnius, galvon ėmė smelktis tokia prielaida: gal beginant rašytoją — kūrėją dr. Joną Grinių ir argumentuojant pastarojo peržiūras į mūsų netolimą istoriją ir tremtį, kartu keliamas mano supratimu, NEPAMATUOTAS AIŠKINIMAS APIE VISŲ LIETUVIŲ KOVĄ UŽ LAISVĘ.

Būdamas tik eilinis spaudos bendradarbis, negaliu leisti į plačius šiuo reikalu išvedžiojimus. Todėl, kad gal būtų aiškiau, bandysiu pacituoti kai kurias gerb. A. Kairio mintis.

"... Prof. A. Maceina apgaitestauja, kad po "Stella maris" jis (J. Grinius) nebesugrįžo prie bendrų žmogiškos būties temų, o pasuko į lietuviškąją istoriją ir lietuviškąją tremtį, kurios jį suviliojo ir paklaidino savo paviršiumi... Apgailėtina prielaida prof. A. Maceina daro iš to, kad jam (Maceinai) žmogaus mirtis, krašto okupacija tautos tragedija, taipgi ir partizaninės kovos yra tik nelai-

mės, nelemti įvykai, nesekantis kasdieninė plokštuma neturinti gelmės".

"Lietuvos okupaciją prof. A. Maceina irgi laiko tik ne- laime. "Nelaimė" būtų jei išties Lietuva būtų okupuota — fizine prasme, laikinai nusto- jusi laisvės... Deja Lietu- vos laisvės praradi- mas nėra tik okupaci- ja, o greičiau lėmtis, gyventi ir kurti. Lietu- vio savitumą rodo kenčią, bet nesilankstą priešui Tėvynės patriotai, disidentai, kaliniai ir žmogaus teisių (kartu ir Tėvynės) gynėjai. Ryškiai tai liudija kovojanti Lietuvos Bažnyčia ir dauguma sąmoningo lietuviško jaunimo.

Ši sunki spauda ir pavergimas Lietuvą užgriuvo ne todėl, kad likimas taip lėmė. Bet mes žinome, kad dabartinė Lietuvos padėtis ne amžina, ji praeinanti. Tai liudija pasaulio istorija. Žmogaus prievartavimas ir vergijos pačiai visada griūva! Neveltui mūsų didysis atgimimo dainius J. Maironis šaukė: "Pagimdys vargai galiūnus, ugnimi uždegs krūtinę". Tikėkime tuo. Ne užkalnėtera Lietuvos laisvė. Tik šis mūsų CREDO yra nekintantis ir liks amžinu.

no mums užkrauta. Tai ne istorinis pasikeitimas, tai ne likiminis konfliktas. Lietu- vio psichė, ypač tėvynėje, nepakito. Tai liudija gausi lietuvių pogrindžio spauda, nuolat kelianti ir smerkianti mums primestas svetimas — "naujojiškas gyvenimo apraiš- kas". Jos mums netinka! Lietuvos mokėjo ir mo- kės pats savarankiška 15, bet šioje lietuviškoje sale- lyje (83000 S.S. Marie, Ont. mieste) niekada nebuvo virš šimtinės tautiečių, o dabar įskaitant ir mišrias šeimas, ir tiek nesuskaitysime.

Nuo 1980 m. rudens veikian- ti (atgaivinta) šeštadienio mokykla žada išsilaikyti ilgesnį laiką, jeigu nepakenks kai kurių tautiečių veikla "iš atvirkščios pusės"... Štai, kad ir "Tėviškės Žiburių" Nr. 18 (1982. IV. 29) nieko bendro su šia mokykla turįs korespondentas V.S. kimba, kad mokyklos vedėjas jokios paramos iš KLB apyl. v-bos neprašęs ir t.t.

AR VISI ĮVERTINAME ŠEŠTADIENINIS MOKYKLAS?

Nustebau "NL"/1982. IV. 29 nr. 17) atradęs apie Montrealį korespondencijoje paminėta, kad mūsiškėje kolonijoje yra "2-300 (daugiausiai) lietuvių, o šeštadieninėje mokykloje yra 15 mokinių".

Šeštadienio mokykloje mokinių skaičius besibaigiant moks-

J. Sk.
Šeštadienio Mokyklos Vedėjas
NEPRIKLUSOMA LIETUVA

Metinis Tautos Fondo suvažiavimas šiemet įvyko gegužės mėn. 1-2 d. d. New Yorke, Kultūros Židinyje. Atidarymo metu buvo apie 50 dalyvių - Tautos Fondo Taryba ir Valdyba, VLIKo bei ALTos atstovai ir nariai, su įgaliavimais atstovavę apie 2.000 balsų. Suvažiavimą atidarė Tarybos p-kas A. Vakselis, į prezidiumą pakviestas konsulas Simutis, V-bos pirm. J. Giedraitis, ALTos atstovą T. Blinstrubas, Kanados Atstovybės p-ką A. Firavičių ir VLIKo p-ką dr. K. Bobelį. Pirmininkavo visą laiką Tarybos p-kas A. Vakselis, sekretoriavo M. Noreikienė. Žodžiu sveikino kons. Simutis, VLIKo p-kas dr. K. Bobelis ir ALTos atst. T. Blinstrubas. Raštu sveikino Lietuvos atstovas Washingtono dr. St. Bačkis, PLBendruomenės p-kas Vyt. Kamantas, Australijos ir Anglijos Tautos Fondo atstovybių pirmininkai.

Valdomųjų Organų Pranešimai

Tarybos p-kas pasidžiaugė vis didėjančiu Tautos Fondo populiarumu, didžiąją to nuopelno dalį priskirdamas Valdybai ir ypač jos p-kui J. Giedraičiui. Jis paskė pagrindinį savo dėmesį pereinamais metais skyręs JAV-bių apygardų įgaliotinių veiklos sustiprinimui ir naujų paskyrimui. Už JAV-bių ribų atstovybės veikia Kanadoje, Australijoje ir Didžiojoje Britanijoje. Geriausia iš jų veikia Kanada. A. Firavičius pasidžiaugė Kanados lietuvių dideliu pritirimu Tautos Fondo veiklai, įgalinant pereinamais metais surinkti apie pusę VLIKo biudžeto lėšų. Šių metų pradžia taip pat esanti gera. Vien Toronte Vasario 16-tosios proga surinkus VLIKo veiklai virš \$10.000.

Iš išdininio V. Kulpas pranešimo, kuris buvo įteiktas raštu, paaiškėjo, kad pereinamais metais pajamų turėta \$124.836,59. Stambiausios sumos atėjo per įgaliotinius iš Kanados - \$50.000 /Can./ ir JAV-bių \$49.445,09 /US/.

Išlaidose didžiausią poziciją sudaro punktas, pažymėtas VLIKo uždaviniams vykdyti - \$74.396,50. Pa-prašius šį punktą plačiau paaiškinti, paaiškėjo, kad pagrindinės išlaidos čia yra ELTOS biuletenių bei kitų leidinių paruošimui bei išleidimui, o taip pat radijo transliacijos į Lietuvą. Kanadiečiams paprašius, kad jų įnašas būtų visur konkrečiau atžymimas, su tuo mieliai sutikta. Ateityje kiekviename biuletenyje, išleistame kanadiečių aukomis, tai bus aiškiai pažymėta. Kita žymesnė išlaidų dalis yra pažymėta kaip "Tautos Fondo įstaigos išlaikymas". Tam išleista \$13.796,59. Turint galvoje, kad įstaigoje dirba dalinai apmokamų tarnautojų, ši suma nėra didelė. Pagrindines kelionių išlaidas tiek VLIKo p-kas, tiek Tautos Fondo p-kas apsimoka savo pinigais kaip asmenine au-ka.

Finansiniuose reikaluose ilgiau sustota ties Laisvės Fondo reikalais. Informacijai reikėtų pažymėti, kad šis fondas yra Tautos Fondo finansų dalis, nuo pagrindinės sąskaitos besiskiriantis tuo, kad jo kapitalas yra nejudamas,

KAIRĖJE -

Tautos Fondo Suvažiavimo Prezidiumas.

/Iš kairės/ A. Firavičius, dr. K. Bobelis, konsul. A. Simutis, A. Vakselis, T. Blinstrubas, J. Giedraitis ir M. Noreikienė /sekretorė/.

Nuotr. L. Tamošaičio

šiuo metu vykstančiai laisvinimo kovai naudojant tik procentus. Aukotojui duodama teisė pasirinkti, į kurią sąsąskaitą jis nori savo auką paskirti. Lietuvos Laisvės Fondas ypač populiarus testamentų rašytojų tarpe. Šiuo metu jame jau yra virš \$62.000. Tikimasi, kad greitai laiku toji suma pasieks \$100.000.

VLIKo Pirmininko Pranešimas

VLIKas šiuo metu tęsia ir aktyvina pagrindinę mums pasiekiamą laisvės kovos priemonę - palaikymą Lietuvos reikalų gyvais. Tąja kryptimi VLIKo dėmesys yra nukreiptas į Europą, kuri vis daugiau įgauna savarankiškumo nuo JAV politikos ir kurios reikšmė mūsų reikalui nuolat didėja. Ta prasme ypatingai svarbu palaikyti galimai tampsnį VLIKo grupių ryšį su tradicinėmis Europos politinėmis partijomis, su kuriomis ryšiai buvo jau užmegsti dar nepriklausomos Lietuvos laikais. Turima galvoje ypač Krikščionis Demokratus ir Socialdemokratus, kurie valdo daugumą Europos valstybių ir dalyvauja Patariamajame Europos Seime, įsikūrusiame Strassburg'e V. Vokietijoje. Tą mintį dr. Bobelis pailiustravo ir konkrečiu pavyzdžiu. Gerai visame pasaulyje praėjusios Afganistanų Dienos tikroju iniciatorium iš tikrųjų buvo Patariamasis Europos Seimas, vadovaujamas krikščionių demokratų. Afganistano Dienos proga JAV-se lankėsi to Patariamąjo Seimo vicep-kas. Su juo dr. K. Bobelis susitiko iškilmingame pobūvyje JAV prezidentūroje. Po ilgesnio pasikalbėjimo konkretizavosi mintis pabandyti per Patariamąjį Seimą suruošti panašią Pabaltiečių Laisvės Dieną. Yra daug vilčių, kad ta mintis gali ir praeiti.

Kita VLIKo interesų sritis šiuo metu yra daryti ką nors, kad amerikiečių radijo žinios, duodamos per oficialius to krašto kanalus, pagaliau išsivadotų iš prokomunistinės medžiagos. Sakysime, pats dr. Bobelis, būdamas Europoje, girdėjo per Radio Liberty amerikiečių radijo tarnybą, siunčiamą į okupuotus kraštus, ištiesai giriant demonstracijas, vykstančias Europoje prieš atominių įginklų statymą ir atominius ginklus. Žinome, kas tas demonstracijas organizuoja. Tuo reikalu padaryti žygių prezidentūroje ir kitur.

Tarybos Rinkimai

Jie pagal statutą, vykdomi kasmet. Keliems senosios Tarybos nariams pasitraukus, o daugumai sutikus palikti, naujoji Taryba išrinkta tokios sudėties /abėcėlės tvarka/: J. Audėnas, I. Banaitienė, J. Bobelis, A. Firavičius, L. Grinius, J. Gudaitis, dr. A. Janavičienė, Alb. Marcinkevičius, M. Noreikienė, A. Patamsis, J. Petrulis, A. Rinkūnas, A. Vakselis, A. Valaitis, Ch. Vilnis.

Vėliau įvykusiame naujosios Tarybos posėdyje pirmininku sekančiai kadencijai perrinktas A. Vakselis.

Dalyvis.

eiti pėsčiomis iki restorano, apie porą šimtų metrų kelio. Restorano mus susodino lauko kavinės dalyje. Tik susėdus prie stalų, tuoj atsirado trijų asmenų orkestras ir pradėjo groti itališkų dainų ir šokių melodijas.

Pietūs buvo itališko stiliaus, kurių metu mėsos mažai pasitaiko, tačiau mes gavome ir po gabaliuką mėsos. Po linksmų ir skanių pietų, vykome į šv. Morkaus aikštę pėsčiomis. Turėjome eiti per tiltą, į kitą pusę kanalo, iki prieplaukos, apie 20 min. kelio. Prieplaukoje sulipę į nedidelį garlaivuką, po kelių minučių jau buvome kitoje prieplaukoje prieš šv. Morkaus aikštę. Aikštė gana didelė, jos ilgis 175 m., o plotis 81 m., kitas jos galas kiek siauresnis. Vadovo vedini, nuėjome per aikštę, pavaikšioti tarp gatvelių ir pastatų. Iš tikrųjų, čia buvo gana nemaža siaurų gatvelių, senos įvairios paskirties pastatų. Šv. Morkaus bazilika - dominuojantis rūmas savo dydžiu, architektūros, meno ir puošnumo atžvilgiais. Bazilikos istorija prasidėjo 832 m. kada pirmoji bazilika buvo pastatyta sode, priklausiusiame vienuolėms vardu San Zaccaria. Dabartinė bazilika buvo pradėta 12-tame šimtmečiu, o baigta, kada Botario kanalas, skiriantis aikštę į dvi dalis, buvo sujungtas. Nuo tada aikštė padidėjo ir pagražėjo nuo joje statomų įvairių pastatų, kuriuos matome šiandien. Arti bazilikos stovi jos bokštas, apie 100 mtr. aukščio. Bazilikos išlaukės sienos pilnos architektūrinio grožio. Virš fasado durų stovi gražūs keturi bronziniai arkliai. Aikštę supa gražių architektūrų įvairūs rūmai. Tarp jų - laikrodžio bokštas, o ant jo stogo didelis varpas, kurį skambina 2 vyrai - bronzinės figūros, skirtam laikui atėjus. Vienas iš jų ilga barzda, reprezentuoja suaugusį vyrą, kitas gi - berniukas - jaunuolį. Žemiau, jų miesto ženklas - liūtas su sparnais. Arti bazilikos dar tebėra rūmai, kuriuose gyvena popiežius

algimanto skiltis

SUJAUKTA MENINĖ TIKROVĖ

Kažkas vyksta amerikoniško teatro užkulisy. Apie tai jau teko kalbėti kitame laikrašty ir kitoje vietoje. Tačiau, atrodo, kad šio tema yra tiek plati ir gili, kad verta dar vieno rašinio. Jau ne kartą teko girdėti (ar skaityti), kad amerikiniame teatre (tam tikra dalimi ir kine) gana patogiai švilpauja įvairiopi radikalinių nuotai- kų skersvėjai. Hollywoodo produkcijose, tas jau ne kartą buvo išryškėję, bet gyvenant toliau nuo New Yorko Broadway scenų, bent kiek sunkiau pilnai pažinti to teat- ro veidą, posūkius ir išsūkius. O su tuo gali susipažinti provincijoje gyvendamas, tik per ribotus gostrolinius spektaklius.

Savo laiku gėrėjomės "Man of la Mancha", "Fiddler on the Roof", "Annie" ir panašaus sukirpimo amerikie- nėmis operetėmis, kurias žiūrėti ir klausyti buvo vie- nas malonumas, - bent tiems, kurie mėgsta žaismin- gą muziką, šoki, nesudėtingą fabulą su "Happy ending".

Visai su kitu jausmu ir skoniu burnoje išeini iš teat- ro, išvydęs garsiąją (taip, garsiąją, su bent septynetu specialiu pripažinimų ir įvertinimų, kaip "Best musi- cal" ir pan.) "Evitą" - muzikinę pjesę. Šiaip, ir mu- zika ir atskiros scenos ir aktorių sąstatas ir efektai, režisūros išradingumas, kaip ir be priekaištų. Tačiau, visa eilė klausimų kyla, tiek sau pačiam, tiek ir išvis amerikiniam teatru, kur, būtent, kurion pusėn jis žen- gia, keno pusėje stovi, ką bando reprezentuoti. Ar tai nusižiūrėjus į sovietinio teatro tradicijas (gal, teisin- giau, tikrovę ir būtinybę) bent jau "Evitoje" visunuogu- mu ryškėja posūkis ne sceninio meno tikrovės link, bet pigion agitacijon, politinėm propagandon. Nieko neden- giant, nevyniojant ir nemaskuojant, šiaip jau ganėtinai lengvo turinio muzikinis veikalas, kaip kokia skulptū- ra, nuliejamas kažkokiu agitaciniu stabu, beveik, tuo didžiuojantis, besigėrint. Atėjęs žiūrovas, sumokėjęs \$25 ar pan., už bilietą, maitinamas radikalių idėjų sal- vėmis, beveik ištiesai per abu veiksmus. Nebent pertrau- kos metu bufete pirkta kokteilio stiklas, leidžia momen- tui ar dviems blaiviau (nesijuokite, taip, blaiviau) per- virškinti ką tik matytas scenas ir intrygą, savotiškai dėstomą, savotiškai perdažytą... Nereikia aiškinti, kad mes visi stovime už socialinį teisingumą, esame prie- šingi bent kuriai diktatūrai (karinių diktatorių Lotynų Amerikos kraštuose neišskiriant), bet kai toios tikrai gilios problemos brukamos, šiaip jau lengvo, žaismingo turinio operetės rūbuose, pradėti nebetikėti sujauktą idėjos reikalingumu muzikiniam veikale. Matai ir jau- ti, kaip lengva sugadinti visai neblogą scenarijų (tiek lyrinį, tiek ir muzikinį), pripildydamas savotiškai nuo- dingos atmosferos dulkėmis, tiesiog šuoliais, tolstant nuo meninės tikrovės ir sceninio grakštumo, kurio nie- kados neturėtų būti per daug lengvoje operetėje.

Svarstyti, ar Eva Peron buvo šventoji ar paleistuvė, galima istorinės dramos tėkste, prisilaikant istorinių faktų, bet tuos faktus, maišant su keno nors vaizduote, priedui, visą laiką, tiesiog pirmajame plane, kišant su pigios propagandos doze, galima jau klausiti, kur eina amerikinio Broadway teatro kūrėjai? Atrodo, kad ir ar- gentiniečių milijonams "bemaršidinių", neperduodamas mandatas vadintis ir jaustis liaudimi, nes, pagal "Evitos" lipdytojus, jaučiama, kad tikroji liaudis tėra tik toji, ku- ri paklusta infiltratoriams ir pogrindžiui, ateinančiam iš tos salos, Karibų jūroje... "Evita" - krizės ar rone- sanso ženklas šios dienos teatre?

Jonas I. Aikštėje, šalia skaitlingų lankytojų, prisilaiko dideli būriai balandžių. Juos lankytojai maitina, todėl jie labai jaukūs.

Rudenį ir pavasarį aikštę kartais apsemia vanduo, pa- darydamas nuostolių. Kad ir ne labai gilus, bet vistiek rei- kalauja guminių batų. Vienoje aikštės vietoje buvo eilė parduotuvių - būdelių, kuriose daugiausia dominavo įvai- rūs papuošalai, suvenyrai, paveikslai. Buvo skirta vieta ir užkandžiams, kuriuos užsakytus čia pat atnešdavo ne- toli esamo restorano tarnautojai. Visiems susirinkus prie šios prieplaukėlės, vadovo vedini, vėl lipome į mo- torlaivį. Iš čia buvome išvežti didžiuoju kanalu į gondolų prieplauką. Susėdę prie vandens ant suoliukų, laukėme pasirodant pirmajai gondolai. Pagaliau, pirmojon suli- po 8 pirmieji keleiviai ir laivelis nuplaukė pirmyn di- džioju kanalu, vairuojamas vieno valtininko su vienu irkl- lu, stovinčiu laivelio užpakalyje. Po jo pradėjo plaukti vienas po kito ir kiti laiveliai. Mūsų grupė buvo sutalpinta į 6 laivelius. Man šio žmona atiteko paskutinis laivelis, kur susėdome mudu ir kiniečių šeima iš 3. Plaukdamas atkreipiau dėmesį į patį laivelį. Tokiu "laivu" teko plaukti tik pirmą kartą. Pats laivelis yra 12 m. ilgio ir apie 1,5 m. pločio. Laivelio galai smailios formos palenkti aukštyn. Laivelio viduryje įtaisytos dvi sėdynės po du ar tris asmenims sėdėti. Frontinis galas apkaltas dantyta gele- žimi, apsaugai nuo galimo dūžio į kratinę. Visos gondo- los dažomos juoda spalva, Senato įsakymu 1561 m. Gon- dolų buvimas - neišvengiama būtinybė. Šioje Venecijos srityje yra 150, 4 - 5 metrų pločio kanalų. Pagrindinė susisiekimo arterija yra kanalas arba Canal Grande, vie- tos gyventojų vadinamas tiesiog "Canalazzo". Jis yra 3,8 klm. ilgio ir tarp 30 ir 70 m. pločio. Maksimali - nis gylis tik 6 mtr. Krantuose stovi apie 200 marmu- ro rūmų. Virš kanalo pastatyti trys tiltai. Žymiausias yra Ponte di Rialto, pastatytas 1584-1640 m. Ant jo vir- šaus yra 13 arkų pastatas, su dviem eilėmis parduotuvių. Prietamsyje įplaukėm į vieną iš mažųjų kanalų. Jo abe- jose pusėse stovėjo gražūs rūmai. Jų viršutinės dalys buvo sujungtos dekoruotu tiltu. Šis tiltas statytas Anto- nio Contino, kad sudarius galimybę žmonėms praeiti pro inkvizitoriaus kalėjimą ir raštinę. /bus daugiau/

3 psl.

ŽVILGSNIS EUROPON

EKSKURSIONĖS KELIONĖS Į SPŪDŽIAI

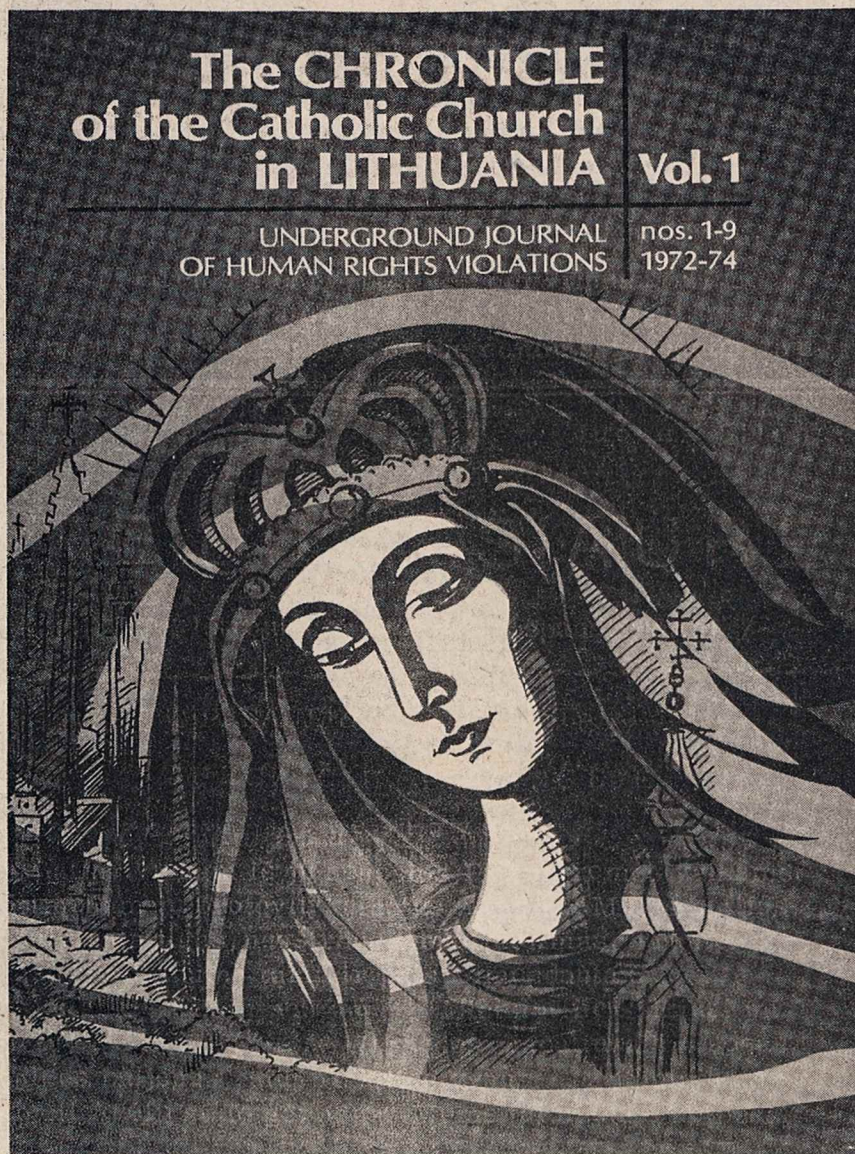
Z. PULIANAUSKAS

/tėsinys/

Šio straipsnio autorius Z. Pulianauskas su žmona Schwetzingen'o parke

Venecijoje atvykome labai gražiu laiku, apie vidu- dienį. Čia buvome apgyvendinti "Plazos" viešbutyje. Ja- me ausitvarę ir persirengę, išvykome ankstyviems pie- tums ir apžiūrėti dalį miesto, Adrijos jūros pusiasalyje, sujungtu su žemynu apie trijų klm. ilgio pylimu. Privažia- vus pirmąjį pylimą, autobusas sustojo, o mes turėjome 1982 V. 20

THE CHRONICLE of the CATHOLIC CHURCH in LITHUANIA. Underground Journal of Human Rights Violations. Nos. 1-9, 1972-74. Translated and edited by Nijolė Gražulis. With an introduction by V. Stanley Vardys.

Išleido: Loyola University Press and Society for the Publication of the Chronicle of the Catholic Church in Lithuania, Inc. Jacket design by Sister M. Mercedes, S.S.C. 457 p.

ISTRAUKA IŠ CHRONICLE OF THE CATHOLIC CHURCH IN LITHUANIA

On March 9 a commission from Vilnius arrived at Lukšiai to investigate the facts brought to light by the complaint. The members of the commission stated that

Juozas Šilėnas

VEIDU I ŠIAURĘ

Ištrauka iš ruošiamos spaudai knygos/

II-jo PASAULINIO KARO ATSIMINIMAI

JURGAIČIŲ PADANGĖJE

41 — / tęsinys /

Gal ne vienam iš jų senosios Prūsų žemės vaikams primenam jų protėvių kalbėtus žodžius. Mums nutilus, pasigirsta ilgus, nuoširdus rankų plojimas. Trumpą padėkos žodį mums taria ir pats komendantas.

Vaigome Kūčių valgius, tradiciniai jie skiriasi nuo lietuviškų: bulvių košė su mėsos gabaliukais, sosas, saldus buljonas, alus ir šiltas vynas — tradicinis vokiečių kūčių stalo gėrimas. Mums tai nauja ir neįprasta.

Nuo juodo alaus ir šildyto vyno greitai pajuntame galvos svaigimą. Ši vakarą pirmą kartą pajuntame nuoširdų vokiečių vaišingumą, kurio mes dar nematėm iki šiolei. Ši vakarą jie visi linksmi ir šnekūs, užmiršę kasdieninius rūpesčius ir neskėmes. Net ir špicas atrodo linksmesnis ir žmoniškesnis. Nežinia, kas jį paveikė, bendra nuotaika ar šiltas vynas.

Ilgai sėdime prie stalo: reta proga, šventas vakaras, norisi pabūti bendrai su visais. Rami Kūčių naktis, krenta retos snaigės, medžių šakas rodo puošia angelų sparnais. Nakties juodumoje šiaurės pašvaistė, žaizruoja sukeltų gaisrų žaismas, jis man primena plezdenančių žvakių šviesą prie Prakarėtelės, gimtųjų laukų bažnyčioje.

Kambaryje randu tik vieną šlubį, parėjusį pirma mėsę. Kada jisai nuo mūsų bendro stalo atsikėlė ir nepastebėjau. Visu ūgiu išsitiesęs lovoje, rankas užmėtęs už galvos, kažko susimąstęs tylėjo ir į mano klausimą, ar seniai parėjo, nieko neatsakė, tik tai nusiuko į sienos pusę ir pasigirdo kūkčiojimas. Jis verkė už save ir už mus visus. Supratau jo skausmą giliu skausmu ir aš jo netrukdyčiau. Ir aš pats, ieškodamas ramios vienos, palikau sėdinčius prie stalų.

Jo ašaros merkė sugulėtą pagalviuką, negalėdamos užgesinti paliktųjų namų ilgesio.

Visi grįžta žiemos šalčio ir šilto vyno nuraudintais veidais, dalinasi atsineštomis dovanėlėmis, visi šneka apie patirtus įspūdžius prie kūčių stalo. Bet anei žodžio 4 psl.

they were from Ministry of Education. The commission remained in Lukšiai for three days; children, parents, teachers, and uninvolved persons were questioned.

They asked first-class student J. Naujokaitis: "Did the teacher scold you very much because you serve mass?" "She did".

"Did the teacher really try to frighten you by telling you to 'pull down your pants?'"

"That's what happened," confirmed the boy. The commission members explained that the teacher had no right to do so, that there is freedom of religion, and whoever wants to attend church may do so while those who do not, don't.

The members of the commission explained to Vitas Pavalkis:

"If you like, you may go to church and serve mass; no one will punish you for this or expel you from school".

The boy returned from school in a happy frame of mind, convinced that no one would make fun of him anymore.

They asked seventh-class student R. Didžbalis: "Was a caricature of you included in the newsletter on the school bulletin board?"

"Yes, it was". They explained to the boy that no one can ridicule a child or place caricatures of him in a newsletter because of his faith; it is only permissible to say that there is no God. The boy was asked whether there was anything else that he wanted.

"The freedom to go to church!" They asked /Miss/ Alytė why she had been dismissed from the restaurant.

"For going to church". "Were you written about and caricatured in the newsletter posted on the school bulletin board?"

"Yes". "What is it that you want?" she was asked by the commission.

"That the teachers would not scold me for going to church, and that they wouldn't put me in the newsletter".

The members of the commission again explained that students may not be insulted for attending church; they promised to warn the principal and the teachers not to use such an approach.

The commission asked R. Tamulevičius: "Who told you not to go to church and not to serve mass?"

"The teachers and the principal". The boy related how once he had been summoned by three teachers. They were laughing as they told him to put on a red tie and then see whether the priest would let him serve mass or not.

"Did your teacher /Miss/ Martišiūtė tell you in jest or in all seriousness to drink the priest's wine and refill the container with water?"

apie gimtųjų grįdžių užstales, apie paliktuosius šeimos narius. Dar per daug skaudžiai atsivėrusios žaizdos, kurios atsispindi kiekvieno brolio akyse. Tyliai, ramiai rengiasi ir be įprasto kasdieninio vakarinio pasiūnėjimo, kiekvienas krenta į išgulėtus, blakųpuolamus guolius.

Tyli naktis, rami naktis, ir jos ši vakarą niekas nedrįsta trukdyti. Ir šviesa užgesa ankščiau, kaip visada be Varnagės pakartotino perspėjimo gesinti.

Ilgai, ilgai neužmiegu, blaškau, pergyventi vaizdai bėga vienas paskui kitą, primindami daugelį niekada neužmirštamų momentų. Pamenu, koks būdavo mielas ir didelis mūsų šeimos kūčių stalas. Pamenu, kaip po ilgos dienos ir nekantraus laukimo, susėsdavome visi prie jo. Stalo gale, gyvenimo vargų išvagotu veidu, dideliu rimtumu, tėviškai nuoširdus atsisesdavo mūsų tėvas; šalia jo, pagal amžių, aš, brolis Vytautas, Janina, Jonas ir Emiliutė, jauniausia, mažiausia, vos tik prasiimušusi pro stalo briauną. Šalia jos nuo dienos darbų įvargusi motina; senelė — tėvelio mama, kartais ir teta Antaliutė.

Imdavom iš tėvo rankų kryžiaus ženklų paženklinimą Dievo duoną, lauždavom ją ir dėdavom į savo nieku nepasotinamas lūpas. Po to tegalėdavom pradėti gardžiuotis stalo gėrybėmis. Įvairiom keptom ir žaliom silkėm, raudonu spanguolių kisieliu, baltu nekasdien valgomu pyragu, aguonom kvėpiančiais šližikais. Kas likdavo, palikdavo vidurnaktįje ateinančiom vėlėm... Taip būdavo nuo seno. Po to eidavom į bažnyčią, prakartėlėje Gimusiojo pamatyti.

Pamenu, neužmiršamas Kūčių Aukštosios Fredos kareivinėse, Kaune, kada šaunioje karo aviacijos uniformoje mokėmės ginti savo vyresniųjų brolių iškovotą tėvynės laisvę. Pamenu ir aną liūdną Kūčių vakarą, kai tėvelio vieta prie stalo liko tuščia, jam į amžiną dainių apdainuotą šilėlio pavėsį nuėjus.

Pamenu, kaip motina veidu riedant ašarai, mane, kaip amžiumi vyresnį, jo vietoj pasodino ir liepė tėvo eitasias pareigas atlikti. Liūdnos tada buvo to švento vakaro valandos, nesinorėjo nei silkių, nei saldaus raudono kisielio. Slogus kartėlis graužė gomurį, žiūrint kambario kėrtėje į spinksinčią žvakutę.

Šiandieną — Kūčios čia, svetimoje žemėje, prie svetimųjų stalo, svetimųjų malonėje, baugiam patrankų gaudes. Sunkiam ilgesio ir juodos nežinios tvane.

O kur bus sekančios? Mintyse klausiu pats savęs, klausiu, ir neradu atsakymo. Ir ar iš viso jas man dar leis sulaukti likimas? O gal paklydusi švino kulka, ar pralekianti plieno skeveldra nutrauks gyvenimo siūlą ir paliks likimui, kuris niekuo nepaženklins mano kaulų. Ar

"I don't know, but that was what she said."

"You may go to church if you want to; if you like, you may serve mass, but read more atheistic books and don't join the priesthood."

Pijus Didžbalis explained to the visiting commission:

"I don't have anything against the school. There is only one thing wrong, and that is that the teachers tend to greatly harass the children who go to church. Those children are afraid — they don't even want to go to school! Our faith is such that on Sundays we must go to church and take our children along. The teachers started to intimidate our children, to write about them in the newsletter which is posted on the school bulletin board, to make fun of them in class, and so on."

The commission members explained that the teachers should not have behaved this way, and that they would amend their ways.

One commission member explained to /Mrs./ Ona Alytėnė, that teachers were not allowed to insist that a child would not believe in God or go to church; they were not allowed to ridicule children because of their faith or to write about them in the newsletter to be posted on the bulletin board. The commission member also reminded her that the principal and the teachers would be punished for their misdeeds. The commission members also explained to G. Krikštolaitis that children may not be scolded, interrogated, or written about in the newsletter for attending services. One of the commission members recommended that the children be kept in the middle of the church during services, but if their parents allowed them to serve mass, they had the right to do so.

One could only rejoice if complaints were always handled in this manner, but, unfortunately, this was perhaps the first such response during the postwar years.

In 1969 the Scientific Research Institute of the LSSR Ministry of Education published a book by B. Bitinas entitled "Religingi mokiniai ir jų perauklėjimas" /Religious students and their re-education/. Here is what is written therein:

"Some assert that in the atheistic nurturing of students satirical criticism should not be used in regard to those student who practice religious rites. The data we have compiled indicates that this contention cannot be accepted categorically when one is confronted with young religious adolescents. In some cases the expressions of an atheistic public opinion in satirical form actually helps the religious adolescent to accept the goals of an atheistic education more readily than other forms of atheistic influence..." /p. 122/.

This book by B. Bitinas can be found only in the methodology sections of public education departments, and it is being recommended as instructional material to be used in the re-education of religious students.

The question arises — which should be believed? The words of the commission members or the written instructions?

That is something the future will reveal.

/ bus daugiau /

kada nors motina, brolis ar sesuo uždegs man mažą žvakutę ant žalos eglės šakutės Kūčių vakare?

Pirmoji Kalėdų diena. Lengvas jaukus atolydis, didelėm skeptom krenta minkštas sniegas. Tamsūs, žemi debesys plaukia virš mūsų lygumos. Prie jokių darbų dirbti nevaro. Švenčiame ir išsimės.

Pajuodusias kambario sienas išsiuosiame eglės šakiais. Stiprus sakų kvapas maišosi su tabako kvapu. Nuo anglių įkaitęs pečiukas pučia šilumą, nuo įkaitusių langų stiklų bėga vanduo, kambaryje gera ir jauku.

Pietums priedo gauname skanių sausainių ir pyragaičių. Vakare pasikeičia per dieną vyrausios slogi rimtis. Vyrai išsitraukia likusias kmyninės atsargas, išsisiūbuoja kalbos, pokštai, suskamba daina, vėl atgyja tarp viršių ir šlubio nebaigti Toropėjų kovų ginčai, sužūlia lyg bitėmis visi kambariai.

Pačiame gindo įkarštyje į mūsų kambarį, lydimas špicco, įeina aerodromo komendantas. Vyrai svyrudami pakyla nuo stalų ir atiduoda reikalaujamą pagarbą. Komendantas liepia sėstis ir vaišintis, šiandieną Kalėdos. Užsikabina su mūsų vertėju apie mūsų gyvenimą, nesišukubina ir nerodo noro išeiti, nors špicas primena ir kituose kambariuose esančius. Adomas per vertėją paprašo komendanto kartu su visais kambario vyrais išgeri po stikluoką kmyninės. Komendantas pasiūlymą priima ir stikluoką išlenkia tikru kareivišku mostu, kartu su visais; neatsilieka ir špicas. Išlenkia ir antrą, užsibūna ir prisėda prie mūsų stalo. Tolimesnį, kitą barakų vizitavimą paveda špicui, kuris kulnis sumušdamas apsisuka ir išeina vykdyti duotojo įsakymo. Dar ke li stikluokai komendantui atriša lūpas ir mes nustembame, išgirdę jo žodžius, kad jo tėvai esą Prūsų žemės Lietuvininkai ir jįsai savo kūdikystėje dar mokėjęs keltą žodžių savo tėvų kalbos. Vėliau, jam dar mažam būnant, su tėvais išvykęs gyventi į Pareinę ir tuos žodžius ten užmiršęs. Savo tėvų kilme didžiuojasi ir esą jam malonu nors trumpai, pabūvoti kartu su mumis.

Dar daugiau nustembame, kada iš jo lūpų išgirstame, jog vokiečiai karą yra jau pralaimėję ir jisai neužilgo baigsis. Jis asmeniškai esąs labai nukentėjęs nuo priešoro bombardavimų, netekęs savo namų ir šeimos, pats esąs du kartus sužeistas.

Grįžus špicui, jo mums įdomi kalba nutrūko. Jis atsikėlė ir išėjo aplankyti kituose barakuose gyvenančių lietuvių.

Ilgai diskutuojame jo taip atvirai pasakytus žodžius. Labiausiai mus domina jo lietuviškoji kilmė ir žinia apie greitą karo baigimą.

/ bus daugiau /

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

IŠ PADANGĖS MIELOS

/IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE/

Parašutinininkas Rimantas Kaščiukevičius

PARAŠUTININKAS

PAGERINO REKORDĄ

Sov. Sąjungos parašutinininkų varžybose, kurios vyko Taškente, Uzbekijoje lietuvis sportininkas Rimantas Kaščiukevičius pagerino pasaulinį rekordą. Jis šoko iš 1000 m. aukščio ir 19 kartų pataikė į tą patį tikslą apskritimo centrą.

R. Kaščiukevičius yra Vilniaus Pedagoginio Instituto studentas.

PIRMASIS LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS

Yra išlikusios trys kopijos pirmojo lietuvių kalbos žodyno, pasirodžiusio 1620 m. Po vieną jų randasi Leningrado, Oxfordo ir Helsinkio muziejuose. Dabar ši knyga yra perspausdinama, atkartojant originalą, net panaudojant specialiai pagamintą popierių anų laikų stiliumi. Ruošiamasi panašiu būdu atkartoti ir I-ąją lietuvišką knygą - katekizmą /1547 m./ bei Lietuvių Kalbos Gramatiką iš 18 a. pradžios. Tai įdomūs lingvistiniai leidiniai.

FILMŲ FESTIVALIJE LAIMI LIETUVIAI

Estijos sostinėje Talline vyko XV Sąjunginis Filmų Festivalis. Lietuvos kincmeną atstovavo filma "Arkliavagio Duktė", remiantis rašytojo A. Vienuolio apysakomis.

Filmoje aktorė N. Oželytė pripažinta geriausiai atlikusi savo vaidmenį.

LIAUDIES DAINŲ KATALOGAS

Vilniuje išleistas 334 psl. Lietuvių Liaudies Dainų Katalogas, 2.500 egzempliorių. Penktajame tome, kurį sudarė V. Misevičienė, randasi šeimos dainos.

VAIKŲ PIEŠINIAI PAVASARIO DAILĖJE

Dailės šventėje dalyvauja didelis būrys taikomosios dailės atstovų ir kiekvieną pavasarį, pradedant Parodų Sale Vilniuje ir tuo pačiu metu Klaipėdos, Šiaulių, Druskininkų parodų salėse, gamyklose, įmonėse, mokyklose. Taip pat Vilniuje ir Kaune vyksta individualių grafikų ir dailininkų parodų. Dailės šventę užbaigs vaikų piešinių paroda-konkur-

sas, kuriame tūkstančiai vaikų pieš ant asfalto.

PREKYBININKAI VILNIUJE

I Vilnių buvo atvykę Jurgoslavijos prekybos firmos atstovai. Buvo susitarta dėl prekių mainų tarp Vilniaus centrinės ir Zagrebo "Namos" universalinių prekių parduotuvių 1982-83 m. apyvartai.

Vilniuje viešėjo ir prekybos atstovas iš sovietinės Mongolijos. Jis domėjosi lietuvių pagaminamais baldais ir kitais namų apyvokos įrengimais. Tolimas jam kelias...

LIAUDIES MUZIKOS INSTRUMENTŲ ANSAMBLIUI 25 METŲ VEIKLOS SUKAKTIS

Lietuvos Valstybinės Konservatorijos Liaudies Muzikos Instrumentų Ansambelis "Sutartinė", vad. Prano Tamošaičio, laimėjęs tarptautinį konkursą, švenčia savo 25-ųjų metų veiklos sukaktį. "Sutartinė" koncertavo ir Suomijoje, Norvegijoje, Belgijoje, Kanadoje.

ALKOHOLIZMO PASEKMES

Valstybinės statistikos žiniomis, nuo 1950-1979 m. protingai atsilikusių vaikų Lietuvoje gimė 12 kartų daugiau. Per tą laiką išaugo ir mažapročiams pagalbinių mokyklų skaičius nuo 5-kių iki 50-ties.

Šią tragišką sveikatos būklę sukėlė nepaprastai išplitęs alkoholizmas, dėl kurio partija per daug nerūpina.

ARMĖNIJOS LEIDYKLA DOMISI LIETUVIŲ AUTORIAIS

J. Avyžiaus romaną "Sodybų Tuštėjimo Metas", J. Nekrošiaus eilėraščių rinkinį "Gintaro Sauja" ir A. Laurinčiuko knygą vaikams "Matadoras" išleido Armėnijos leidykla. Ji taip pat yra numatiusi dar šiais metais išleisti E. Mieželaičio "Armėnijos Fenomenas", J. Mikulinsko "O Laikrodis Eina", V. Petkevičiaus ir K. Sajos knygas vaikams.

MIESTO KULTŪROS DARBUOTOJŲ KONFERENCIJA

Kaune, Dramos Teatre įvyko 3-ioji miesto kultūros darbuotojų konferencija. Aptarti teatrų, muziejų, klubų ir bibliotekų uždaviniai.

Ta proga koncertavo "Žemprojekto" Instituto dainų ir šokių ansamblis "Rasa" ir Fotomeno Galerijoje kauniečio A. Pilvelio darbų paroda "Kauno menininkai".

Ada Skliutauskaitė, PAVASARIS (medžio raižinys)

IŠLAISVINIMO PERSPEKTYVOS

J. V.

Antram Pasauliniam Karui pasibaigiant didelė lietuvių pabėgėlių banga emigravo į Ameriką. Nuo pat iškūrimo DP stovyklose Vokietijoje nenustota rašyti ir garsiai kalbėti apie Lietuvos išlaisvinimą. Visi tikėjome, kad laisvo apsisprendimo lozungai nėra muilo burbulas, ir jei mažai kultūringoms tautoms Azijos ir ypač Afrikos palaipsniui buvo suteikiama galimybė išsilaivinti nuo Europos valstybių dominavimo, tai buvo nuoseklu galvoti, kad kolonialinis statusas nebūtoleruojamas ir Europoje, kur Sovietai okupavo visą eilę daug kultūringesnių tautų.

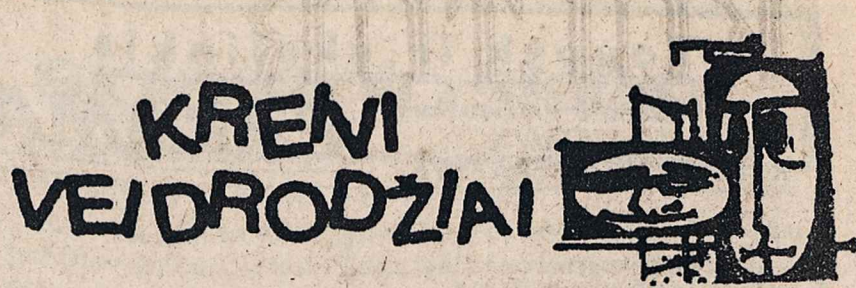
Politikoje betgi netenka ieškoti nuoseklumo. Pradėjome nuo Kinijos. JAV prezidentas Roosevelt'o laikais staiga nutraukė finansinę ir ginklais pagalbą savo sąjungininkui tautinei Kinijai. Kinijos komunistai, šelpiami Sovietų Sąjungos, bežiūrint užkariavo visą Kiniją. Laisva liko tik Formozos sala, vadinama Taiwan. Ji, kaip tautinė Kinija, ilgą laiką vis dar buvo laikoma JAV sąjungininke. Pagaliau JAV pataikavimas komunistinei Kinijai /nežiūrint, kad Korėjos kare kom. Kinija užpuolė JAV kariuomenę, o ir Vietnamo kare teikė visokeriopą pagalbą Vietnamo komunistams/ pasiekė apogėjų, nutraukiant karinę sutartį su Taiwanu ir pripažįstant vieną kom. Kiniją, kuri menamai pasidarė nesutaikomu Sov. Sąjungos priešu.

Panašiai vystėsi santykiai ir su Kuba. 1958 m. JAV sulaukė karo reikmenų pristatymą Batistai ir sausio 1959 m. jis ir jo šalininkai staiga turėjo pabėgti iš Kubos, ją užleidžiant vadinamam "agrariniam reformatoriui" Fidel Castro. Bet, po poros metų F. Castro aiškiai pareiškė esąs marksistas-leninistas / U.S. News and World Report", š. m. kovo 20/82, Panašiai įvyko ir su Nicaragua, kurios diktato-

riui Somozai JAV prez. Carter'is nutraukė bet kurią pagalbą /ypač ginklų/ ir Nicaragua pateko į komunistų-sandinistų rankas. Ir vėl atsirado balsų, kad tai gal tik žemės reformos šalininkai, o ne tikri komunistai. Šiandien jau ir aklas matė, kad Nicaragua tapo antruoju Amerikoje Sov. Sąjungos satelitu /žiūr. "Reader's Digest" gegužės mėn., 1982, "Nightmare in Nicaragua" - "Košmaras Nicaraguoje"/.

Nuosekliai galvojant, komunizmas arba tikriau sovietizmas, kiek mes nepastume dūdas apie jo silpnąsias ir net galią Sov. Sąjungos "subyrėjimą" - jei tikrai būtų siekiama tą sovietinę sistemą, kaip visiškaip paneigiančią pagrindines Žmogaus Teises, nušalinti - tai nebūtų tokių akivaizdžių priešingų faktų su Kinija, Kuba, Nicaragua ir kitomis valstybėmis, kur po II-jo Pas. Karo išsiplėtė sovietinis viešpatavimas.

Mes vadiname JAV laisvą demokratiniu kraštu ir visais vilais dėl savo paverptos tėvynės puoselėjame joje. Bet ar tai nėra nereali iliuzija? Štai dabar JAV-toks milžiniškas ir turtingas kraštas, o vis vien "tūpčioja" dėl to El Salvadoro. Sukilėliai /daugiausiai Sovietų Kubos ir Nicaraguos samdiniai, neduoda ramybės JAV politikams. Prez. Reagan'as aiškiai /žodžiu/ nusistatęs prieš Sov. Sąjungos agresijas, ką jis jau nekartą užakcentavo. Juk ir Lenkijoje, įvedus karo stovį, jis paskelbė sankcijas ne tik Lenkijai, bet ir Sov. Sąjungai, pažadė-

Vaikšto komisarų damos
Su veltiniais be kulnų,
Čalėjoj liepos šlama
Ir vis klausia Kaštonus:

Kas jas šitaip ir apaua?
Ir užmauna veltiniu,
Dar nematė mūsų Kaunas
Tokių damų prakilnių.

Apie grožį mūs gražuolės
Nusimanė nemažai...
Tuo vitrinose prapuolė
Politūros ir dažai.

Plačią nosį užpuodavo,
Lūpas ištepė storai,
Kur praėjo, ten garavo
Vienos rožių stagarai.

Mitingavo politrukai,
Kėlė valdžią lig dangaus,
Bet pamatė, kad bus striuka,
Kad lietuvio neapgaus.

Pikta rusui pagalvojus:
Kokia liaudis čia akla.
Mes jai sakome, kad rojus,
Či jina, kad pekla.

Aiškiai matos, į Vorkutą
Juos pavėžinti reikės,
Kai atliks tenai "pakūtą",
Ką sakysim, tuo tikės.

Taip užplūdo visas kraštas
"Raudonaisiais angelais"
Ir pradėjo žmones vežti
Ir mašinom ir arkliais.

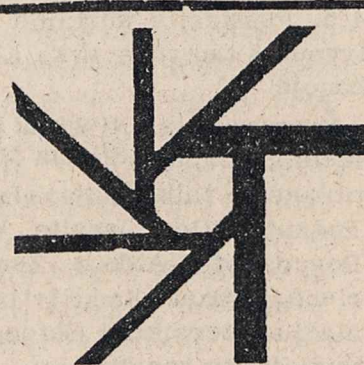
Verkia žemė, verkia vėjai,
Krūpsi žvaigždės virš nakties,
Savo žmones palydėję
Į kelionę pražūties.

(Iš pagrindžio spaudos okup. Lietuvoje/)

damas net jas padidinti, jei Lenkijos karinė diktatūra neatsisakys savo smurto veiksmų ir nepaleis be teismo tūkstančių suareštuotųjų, ypač Solidarnos vadų. Jau virš 4 mėnesių tęsiasi nepasikeitęs karo stovis Lenkijoje, ir ką gi galėjo ar norėjo pagalbėti lenkams JAV vyriausybė? Taipgi nežino - me, kokią įtaką turi į JAV Užsienio Santykių Tarybą - "Council on Foreign Relations", į kurio sąstatą įeina tokie žymūs politikieriai kaip David Rockefeller, Douglas Dillon, Walt Wriston, Averil Harriman, Goldberg, H. Kissinger, Z. Brzezinski, C. Vance, T. Warnke, J. Carter, Fr. Church, G. Kennan. Visai gali būti, bet so-

vietinio neapstabdomo plėtimosi fakto niekas negali nuneigti. Jei patarlė sako, kad iš spalių virvės nenuvysi, tai lygiai taip pat iš ligšiolinės JAV politikos tekmės nesulauksime nė minimalinės pagalbos išlaisvinti Lietuvą ir kitas Sovietų pavergtas tautas. Tenka laukti nebent stebuklo, kad, būdami mažos tautos, pajėgtume išsilaisvinti iš slegiančios didžiulės ir moderniai ginkluotos Sov. Sąjungos. Būtų visiškai beprasmiška stoti ginklu su ja į pražūtingą kovą. Lietuvos išlaisvinimo darbe išsivijai lieka svarbiausias tikslas - sustabdyti iki šiol nesulaikomą mūsų jaunimo saip galią spėlioti, bet so-

Tony's Photo Studio

Portraits Portraits
Mariage Weddings
Passeport Passport
2540 SHERBROOKE E.
Suite 1, MONTREAL, P.Q.
H2K 1E9 Tel: 525-8971

TONY LAURINAITIS

RENKU

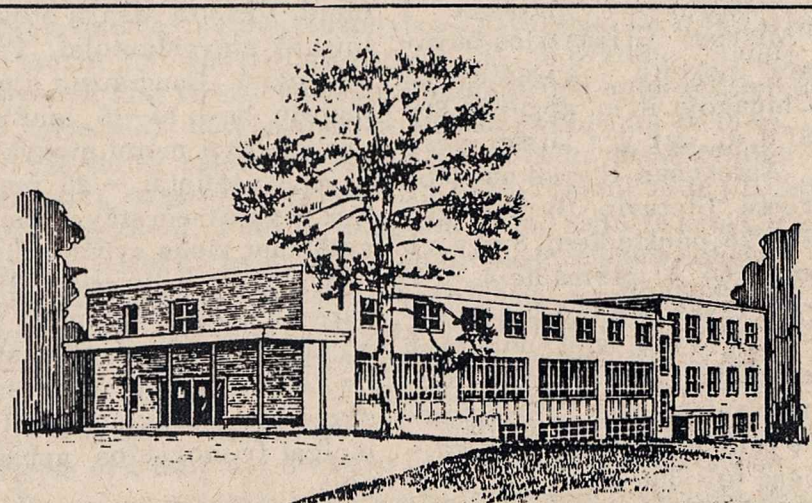
Senas lietuviškas knygas,
laikraščius, plokšteles ir
kitą lietuvišką medžiagą.
P. ADAMONIS
Tel: 722-3545

CFMB

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENI NUO 11.30 IKI 12 VAL. NAKTIES
Programos vedėjas: L. STANKEVIČIUS
1053 Albanel Cr. Duvernay, P.Q. Tel.: 669-8834

LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

Lietuviai pranciškonai kviečia Jus praleisti savo atostogas jų VASARVIETĖJE Kennebunkporte, Maine.

Sezonas prasideda liepos 3 ir baigiasi rugsėjo 6

Vasarvietė yra labai gražioje kurortinėje vietoje - prie pat Atlanto vandenyno. Buto ir maisto kainos visiems prieinamos.

Informacijai adresas:

Franciscan Guest House
Kennebunkport, Maine 04046
Tel. (207) 967-2011

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLICS ANONYMUS)
GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ
TREČIADIENĮ, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE.
8 val. vakaro.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G.: 366-2548 (namų); 489-5391 (darbo);
Henrikui N.: 277-7868; Dainiui L.: 768-9606;
Donaldui D.: 661-1733.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

13½% už 90 dienų term. ind.
14% už 6 mėn. term. ind.
14½% už 1 metų term. ind.
13% už 3 metų term. ind.
14% už pensijų planą
14% už namų planą
13% už specialias taup. sask.
11% už taupymo sask.
6% už čekių sask.

IMA:

už asm. paskolas nuo 19%
už mortgicijus nuo 18¼%

AKTYVAI VIRŠ 30 MIL. DOLERIŲ

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupydydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149 M6P 1A6

toronto

A. LUKOŠIUS

KAIP VIENOS ŠEIMOS VAIKAI

Vargiai čia Kanadoje berastumėm lietuviškos kilmės asmenį, kuris būtų nieko negirdėjęs, nežinojęs, kad šioje Torontolietuvių kolonijoje jau ilgą metų eilę lygiagrečiai vienas šalia kito, tarytum dvyniai broliai, nepailstamai ir sėkmingai veikia net du lietuviško jaunimo tautinių šokių ansambliai.

Tai pats sveikiausias, iškiliausias mūsų tautos žiedas, atžala, susibūręs į "Gintaro" ir "Atžalyno" sambūrius. Kas įdomiausia: gyvena, mokosi, dirba ir veikia jie visiškai čia pat, šalia vienas kito. Net ir tų pačių šeimų vaikai, vieni savo jaunų dienų energiją aukoja "Gintarui", kiti "Atžalynui".

Abu šie skaičiumi gausūs vienetai yra veiklūs, gyvai visur reiškiasi, mus ir mūsų tautą pavyzdinčiai reprezentuoja. Nors jų jaunatviškumo se judesiuose ir veiduose nuolat spindi gaivi pavasariška nuotaika, šalia to, abu šie vienetai turi ir savo šventes didžiulius ir pagrindinius metinius pasirodymus.

"Atžalynas" šią savo šventę šventė balandžio 24 d. TL Namuose, dideliu ir gerai suorganizuotu pokyliu su programą ir vaišėmis. Gausiems į šį pobuvį atsilankiusiems svečiams šį kartą jie patiekė tai, ko nebuvo nė tikėtasi. Vietoje įprastos programos, buvo atliktas ištisinis veiklas su vaidyba — "Lietuviškos vestuvės".

Šią programą nepaprastai pajavirino, daug spalvingumo jai suteikė specialiai šiam vakarui suorganizuota muzika — kapela, kur šalia nuolatinių šio vieneto akordeonistų A. Biskytės ir J. Kriščiūnienės, savo talka prisidėjo ir abu jaunieji smulkiniškai Rita ir Atis Bankai, dargi pasikvietė profesionalą klarnetistą Doug Sanford. Programoje dalyvavo ir keli "Altvario" dramos būrelio nariai — kviesiys su krivule — V. Štūkys, tėvai — L. Nekrošienė ir P. Šturmas. Vaidyboje jiems padėjo piršlys — E. Pamataitis ir kiti.

Po programos ir vaišių buvo prisiminti ir pagerbti ne tik esantys, bet ir buvę šio Ansamblio mokytojai, talkininkai, rėmėjai, kurie nepailstamai darbuojasi kad šis kultūrinis vienetas ir toliau klestėtų.

Šios grupės planuose numatyta kelionė į Europą, Portugaliją ir tautinių šokių festivalį, birželio 18 d., iki liepos 4 d. Festivalis, kuriame dalyvaus 8 tautybės, vyks Lisabonoje.

Šiam veikliam vienetai šiuo metu vadovauja Silvija Martinkutė su talkininkėmis Irena Poškute, Vida Javaitė, Vida Dovydaitytė, Aldona Zenderienė. Berods, kad Silvija numatiusi persikelti Chicagą, taigi, įvyks pasikeitimų.

Šio Ansamblio veiklos visų darbų, planavimų, finansų centras ir pati didžioji atrama, tai veiklus tėvų komitetas, kurio pirmininku yra energingas dabartinis TL Namų pirmininkas V. Dauginis.

O dabar pažvelkime ir pasiklausykime amžiumi gero kaimo "broliai" "Gintaro".

Savo metinį pasirodymą taipogi su skirtinga programa surengė gegužės 2 d., sekmadienį, didžiojoje Anapilio salėje, — vos savaitę vėliau už jaunesnįjį "brolį" "Atžalyną".

Šis Ansamblis, per tą ilgą metų eilę daug kur plačiai apkeliavęs ir turėjęs šimtus pasirodymų lietuviško tautinio meno reprezentavime, vargiai ar būtų kur nors saulygių. Jeigu jau "Atžalynas" spėjo subręsti ir sugeba vykusi pasirodyti, tai ką bekalbėti apie šį vienetą.

Pirmoje šio gausaus Ansamblio programos dalyje buvo atliekami įvairūs tautiniai šokiai, muzika, merginų dainuojamos dainos, pritariant ir palydint solistui A. Paulioniui. Dainoms nutilus, scenoje ir salėje tuo pačiu metu sumizguliudavo įvairios šokėjų grupės, vyresnieji, vidutiniai, jaunesnieji ir patys jauniausieji.

Sekant šių abiejų ansamblių gyvavimo raidą, aiškiai matai ir nuolatų bevykstantį keitimąsi, pastebi vis naujų veidų jų sąstatą. Išaugančių, apsivedusių, kitur iškelių, įvairių vieton niekados dar nestokuojama jaunesniosios paimanos. Nereikia dar jų nė raginti — patys mielai ateina. Antroje šios programos dalyje, taipogi su muzika, dainomis, šokiais bei vaidyba, buvo suvaidinta "Piemenėlio sapnas", surežisuotas L. Nakrošienės. Skerdžiaus vaidmenį su birbyne vykusiai atliko sol. A. Paulionis. Bendrai šį gintariečių programą taipogi praėjo gyvai, nenuobodžiai, publikos, kurios čia buvo per 400 asmenų, šiltai įvertinta.

Idomu buvo stebėti, kai pertraukus metuo žiūrovų salėn pažaisti — patrepsėti pasipildavo gausūs būrys paties jauniausio jaunimėlio. Tai beabejonės sekančioji šio Ansamblio pamaina.

Po programos svečiai buvo pavaišinti kava, pyragais, vyko laimikiais gausi loterija. Scenon buvo pakviesti ir pagerbti ir šio vieneto visi pagrindiniai darbuotojai, įteikiant dovanėles, gėles ir jiems padėkotas.

Pagrindinis programos pranešėjas A. Malinauskas, o pasikyrę programos punktų — B. Nakrošienė. Šiam daug pagarbos nusipelnusiam "Gintaro" Ansambliui, jau ilgą metų eilę sėkmingai ir sumaniai vadovauja Rita ir Juozas Karasiejai.

PAGERBIANT MIRŪSĮ, KANADOS LIETUVIŲ FONDUI AUKOJO

Staiga mirus a.a. Stasiui TAMULAIČIUI, savo aukas KLFondui skyrė: A. Ciplijauskas — \$10; A. Žukauskas — \$5. KLFondas užjaučia visus gimines bei artimuosius. Dėkoja už auką.

Toronto Lietuvių Šachmatų Klubo nariai įrašė savo nario J. Chrolavičiaus a.a. tėvo Mykolo CHROLAVIČIAUS atminimą į KLF. Aukomis prisidėjo: po \$10, — J. Galinaitis, V. Genčius, B. Jackus, Z. Jackus, A. Kuzmarskis, R. Vaičaitis, J. Urbonas; po \$5, — M. Abromaitis, B. Baranauskas, E. Bartminas, B. Brakas, A. Brickus, I. Jurcavičius, V. Kuprevičius, J. Ranonis, U. Usvaitas; \$2, — P. Lelis.

KLFondas užjaučia artimuosius ir linki stiprybės liudėsio valandose.

APDRAUDA INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilų
* Komercijai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.

Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

1982 metais numatytos EKSKURSIJOS VILNIUS IR KITI EUROPOS MIESTAI

GEGUŽĖS 26	RUGPJŪČIO 11
BIRŽELIO 16	RUGSĖJO 1
LIEPOS 8	RUGSĖJO 29
LIEPOS 22	

Galima važiuoti vienai arba dviem savaitėm grupėje, arba pavieniui.

Smulkesnių žinių teirautis žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

V. Bačėnas

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

1551 Bloor St. W.
TORONTO, Ont.
M6P 1A5

Visais kelionių reikalais
bet kur pasaulyje skambinti:

Tel. 533-3531

Simon's Travel

KVIEČIAME KELIAUTI
KARTU 1982

10 DIENŲ LIETUVOJE

GEGUŽĖS 10 — GEGUŽĖS 24

13 DIENŲ SU GIMINĖM!

GEGUŽĖS 20 — BIRŽELIO 3	LIEPOS 15 — 29
GEGUŽĖS 27 — BIRŽELIO 10	RUGPJŪČIO 12 — 26
LIEPOS 8 — 22	RUGSĖJO 2 — 16

VILNIUS — LENINGRADAS BIRŽELIO 17 — LIEPOS 1

SAVAITEI! LIETUVA

RUGSĖJO 9 — 16 RUGSĖJO 30 — SPALIO 7

Visas grupes lydi savininkai arba patyrę palydovai. Sutvarkome iškvietus vizitus į Lietuvą ir iš Lietuvos. Nupirkame Lietuvoje gimimams kooperatinius butus, automobilius bei kitus pagraidaujamus daiktus. Sąžiningai tarpininkaujame tvarkant palikimus gimimams Lietuvoje.

SMULKESNIŲ ŽINIŲ TEIRAUKITES:

TORONTO TEL: (416) 537-3060 arba 532-8772

MONTREAL: (514) 669-8834 — L. Stankevičius

CHICAGO: (312) 496-8406 — V. Ramonis

LOS ANGELES — (213) 660-6600 — J. Petronis

— (213) 664-0791 — namų;

2385 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6P 1X2 Canada

TELEX: 06-986766 5TOR

ŠIUO ADRESU SĄŽININGAI PATARNAUJAMA JAU 22 METAI

Kelionių biuro savininkai — AUDRONĖ ir VYTAS SIMINKEVIČIAI (Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961)

Dėkojame Klubo nariams pagerbustiems auka savo nario a.a. tėvelio atminimą.

KANADOS LIETUVIŲ FONDO VALDYBA

PATIKSLINIMAS:

Š. m. "NL" 16 nr. Kanados Lietuvių Fondo Naujų Narių ir Įnašų sąrašė išvėlė nemalonį, rinkėjo padaryta klaidą. Turėjo būti: "FONDAS remia ir palaiko mūsų tautinę ir...". Apgailėstaujame. "NL"

DELHI

VIETOJE GĖLIŲ — KANADOS LIETUVIŲ FONDUI AUKOJO

A.a. Silvestro JOKUBILIAUS laidotuvių metu draugai ir artimieji aukoję vietoje gėlių, Kanados Lietuvių Fondui. Prisidėjo: Pr. Kaziukonis — \$50; po \$10, — B. J. Lukšys, S. Jakubickas, J. Vieraitis, K. Ratavičius, Br. E. Gudinskas, A. Rudokas, J. Jocas, B. Caika, G. Rugienius; po \$5, — St. Beržinis, I. Vitas.

KLFondas užjaučia pasilikusią šeimą ir dėkoja visiems aukotojams pagerbustiems didį lietuvi.

KANADOS LIETUVIŲ FONDO
VALDYBA

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais 10-3
Antrodieniais 10-3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10-8
Penktadieniais 10-8
Šeštadieniais 9-1
Sekmadieniais 9.30-1

MOKA UŽ:

90 dienų termin, indėlius 14%
180-185 d. term. ind. 14%
term. indėlius 1 metų 14½%
term. indėlius 3 metų 13%
pensijų s-tą 15%
spec. taup. s-tą 14%
taupomąją s-tą 11%
depozitų-čekių s-tą 6%
DUODA PASKOLAS:
asmenines nuo 18½%
mortgicijus nuo 17¾%

ANAPILYJE skyrus veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybės pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Parduodame pinigines perlaidos (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairius sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

NAUJI LN NARIAI

LN Valdyba patvirtino naujus narius, įmokėjusius po \$100 nario įnašą: R. Urbą, T. Gražulienę, V. Vaičiūną, A. Pacevičių, H. Adomonių, A. Kriščiūną, L. Siminkevičiūtę, A. Šimkų, V. Turčinską, V. Kaknevičių ir R. Skudrą.

KANADOS POETŲ LYGA

Šiai organizacijai priklausė 128 Kanados poetai. Suvažiavimas įvyks gegužės 28-29 d.d. Toronte. Vakaras įvyks gegužės 29 d., 8 v.v., THE BOND HOTEL, ant Dundas gt. Programoje skaitys, kartu su kitais kanadiečiais savo poemą ir lietuviš montrealietis Ray Filip- Filipavičius, naujasis Lygos narys.

Tame Vakare dalyvaus žinomi rašytojai — Layton, Purdy, M. Atwood, F. R. Scott ir kiti.

AUSROKIŲ AUTOBUSE DAR YRA VIETOS

Užsakytame autobuse į "Aušros" Gimnazijos buvusių mokinių suvažiavimą Chicagoje, š. m. gegužės 28-31 d.d., dar yra laisvų vietų. Autobusas išvyks nuo Torontolietuvių Namų gegužės 28, penktadienį, 8 v.v., o gegužės 31, pirmadienį, 9 v. ryto išvažiuos iš Chicagos.

Gali vykti visi norintieji aplankyti Chicago pigia kainą. Kreiptis pas E. Senkuvienę tel: 535-2625 arba V. Bačėną tel: 533-3531.

IDOMI PARODA

Algimanto ZUBRICKO paveikslų ir Gražinos BALŠIENĖS keramikos paroda įvyks GEGUŽĖS 29-30 d.d. Anapilio Parodų Salėje.

LABDAROS SEKCIJA

KVIEČIA TALKAI

Prisikėlimo Parapijos Labdaros Sekcija planuoja naudotų rūbų ir daiktų išpardavimą BIRŽELIO 8 ir 10 d. Todėl kreipiasi į parapijiečius kad peržiūrėtų spintas ir stalčius ir atvežtų į parapiją viską, kas jiems nereikalinga.

PRISIKĖLIMO PARAPIJA

Prisikėlimo Parapijos Tarybos susirinkime šalia įvairių pranešimų, reikės išir Jaunimo Sekcija.

Jaunimo sekcijos pirmininkė Irena Poškutė susirinkime negalėjo dalyvauti. Pranešimą perskaitė V. Taseckas. Ši sekcija rūpinosi parapijos stovyklų organizavimu ir pravedimu. Praeitą vasarą stovyklavo 67 stovyklautojai. Vadovų buvo 8. Daugiausia stovyklautojų buvo 14-16 amžiaus grupė. 1981 metai stovyklai buvo jubilėjiniai — 25 metai. Tas įvykis buvo atžymėtas pavaišinant visus svečius pietumis ir buvo užkastas "time capsule" žemėje, kurioje buvo įdėta stovyklos laikraštėlis, stovyklautojų sąrašai, stovyklos marškiniai, 1981 m. pinigai ir stovyklos aprašymas. J.K.

JEIGU GERI IR GALI GERTI — TAVO REIKALAS

JEIGU NOTI NUSTOTI — MŪSŲ.

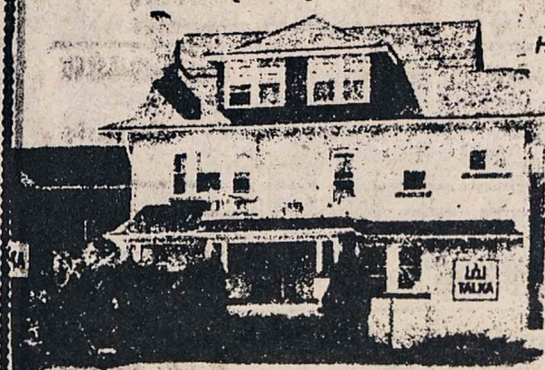
ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLIC ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRINKAME KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ 119 MIMICO AVE. (Royal York Rd. ir Mimico Ave. kampas) TORONTO, 7.30 v.v.

SKAMBINKIT Tel.: 487-5591

hamilton

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ
KREDITO
KOOPERATYVAS

TALKA

830 Main St. East
L8M 1L6
Tel: 544-7125

kviečia visus lietuvius pasinaudoti teikiamais patamavimais

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
sutaupus 12%
term. depoz. 1 m. 14%
term. depoz. 3 m. 13%
reg. pensijų fondo 14%
90 dienų depozitus 14 1/4%

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 18%
asmeninės paskolas 20%

Nė mokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais—ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val.
penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val.
Liepos—rugpjūtio mėn. šeštadieniais uždaryta.

LIETUVŲ DAUGIAKULTŪRĖJ KONFERENCIJŲ

Cross Cultural Heritage Languages Committee birželio 3-5 d. svarstys etninių kalbų mokymo problemą. Konferencija vyks Royal Connaughts viešbutyje. Rengimo komitete dalyvauja ir Vida Stanevičienė.

LIETUVIŲ SENJORŲ KLUBO VAKARAS

Gegužės mėn. 1 d., šeštadienio vakare Jaunimo Centro salėje Hamiltono lietuvių senjorų klubas buvo surengęs Draugystės vakarą.

Meninę programą išpildė keturios sesutės—Stankutės iš Sudbury miesto. Dajana grojo pirmuoju, Joanna—antruoju smuiku, Vida—gitara ir Teresė—pianinu. Dalyvavo ir klubo Dainos Vienetas—mišrus choras. Jaunosios muzikės pirmame pasirodyme atliko 5 lietuvių dainėles ir dviejų smuikų koncertą, antrame kitas 5 dainas ir 3 mažas simfonijas, muz. Ch. Dancela.

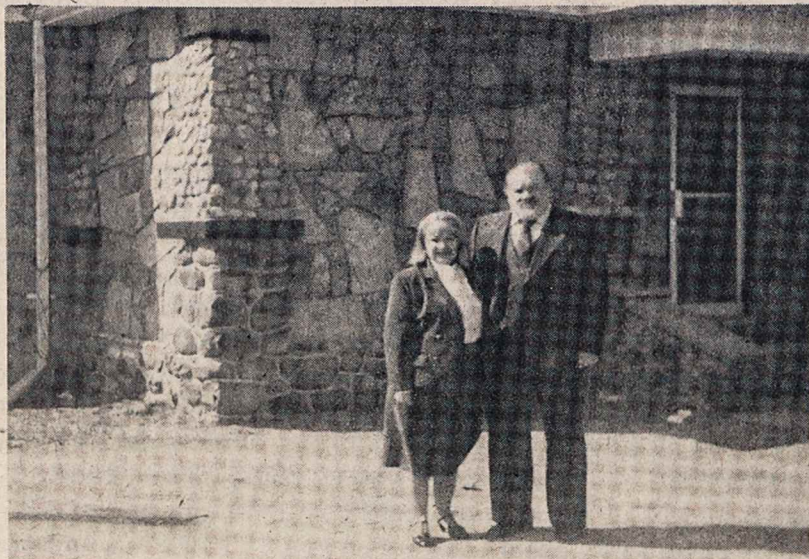
Klubo Dainos Vienetas dviem pasirodymais padainavo penkias lietuvių autorių dainas. Pažymėtina Vieneto padaryta pažanga. Jam dirigavo jo vadovas A. Juozapavičius, akomponavo D.

SŪDBURY SESERŲ STANKUČIŲ KVARTETAS

Nuotrauka Nuotr. K. Jurgelio

welland

Sukaktuvininkas Petras Šidlauskas ir jo verslo talkininkė Vanda Čerkienė.

PETRAS ŠIDLAUSKAS PAGERBTAS 50 M. AMŽIAUS SUKAKTIES PROGA

Petras Šidlauskas gimė patriotų lietuvių šeimoje ir pasekė tėvų pėdomis. Kada sovietai okupavo Lietuvą dar jaunuolis. Jo širdyje buvo gyva tėvynės meilė ir jis nesusigundė jokia okupanto melo propaganda. Tyliai kentė sovietų okupaciją, turėdamas viltį, kad okupacija nėra amžina. Prasidėjus vokiečių—rusų karui, seni ir jauni sukilo prieš okupantą ir vijo jį iš savo krašto. Kurį laiką kaimo gyventojams buvo ramesnis gyvenimas. Vėliau sovietai pradėjo užfrontėje steigti savų partizanų grupes, kurios suruošdavo pasalas prieš vokiečius ir pasitraukdavo. Po tokių rusų komunistų užpuolimų esant aukų ir sužeidimų, vokiečiai okupantai pradėjo keršyti vietos gyventojams neva už partizanų globojimą. Buvo pradėję veikti Rytų Lietuvoje ir lenkų partizanai. Patriotiškasis Lietuvos jaunimas stėjo savanoriais ir pagelbinę policiją, kad apsaugotų ūkininkus nuo komunistų ir lenkų partizanų, kurie apiplėšinėdavo ūkininkus, išprievartaudavo moteris.

P. Šidlauskui irgi daugelį kartų teko dalyvauti kovose prieš teroristus. Vienoje kovoje prieš lenkų partizanų jis buvo sunkiai sužeis-

tas. Būdamas tvirto organizmo, išliko gyvas. Pasveikęs, nenusileido teroristams.

Antrą kartą sovietams okupuojant Lietuvą, Petras pasitraukė į Vakarus.

Petras Šidlauskas nuolatiniame apsigyvenime atvyko į Kanadą, Welland'o miestą ir gavo darbą Atles geležies apdirbimo fabrike.

Būdamas sumanus, darbštus, dirbo sąžiningai ir taupė dolerį, vis galvodamas įsigyti nuosavą verslą.

Kiekvienas lietuvis, atvykęs po II-jo Pas. Karo į Kanadą, tuo labiau į mažesnius miestus, kai kur rado vieną kitą senos emigracijos lietuvių. Jokių tautinės veiklos nerado. Atvykus daugiau vadinamųjų DP, tuojau buvo steigiami sudaryti koki nors meno vienetai ir pradėti ruošti tautines šventes su menine programa.

Tik ką atvykus į Kanadą, Niagara Falls tautinių šokių mokytojai Sofijai Ulbinienai su dukromis ir sūnais, tuojau įsisteigė tautinių šokių grupė "Gintaras". Tai grupė priklausė ir P. Šidlauskas.

1952 m. Niagaros Pusiasalio lietuvių pradėjo pasireikšti lietuviškoje veikloje ir į švenčių minėjimus pradėjo kviešti miestų burmistrus ir garsinti lietuvių ir Lietuvos vardą. Niagaros pusiasalyje lietuvių pirmaisiais metais buvo mažai, o bet kokia pradinė veikla pa-

SVEIKINIMAS

Dear "Gintaras",

Congratulations for yours newly released record. Is is full of love, warmth and sensibility.

I am sure, everyone in Montreal are very proud of you and you should be proud too!

Aleksandras STANKEVIČIUS

reikalavo lėšų. P. Šidlauskas ra išrinktas į valdybą išditiems reikalams visuomet ninko pareigoms. Todėl P. buvo dosnus ir paslaugus. Šidlausko 60 m. sukakties pagerbimą susirinko daug svečių su dovanomis.

Dirbdamas fabrike ir susitaupęs šiek tiek pinigų, suradęs partnerį, nusipirko gražioje vietoje prie vandens, su didoku žemės plotu, apaugusį medžiais viešbutį—hotelį. Už kelių metų jo partneris nelaimingai žuvo ir Petrai teko perimti vienam visą nuosavybę ir partnerio dalį atmokėti likusiems giminėms. Nežiūrint, kad jam reikėjo sukti galvą kaip išmokėti likusias skolas, tautiniams reikalams jis buvo dosnus. Rėmė Wellando lietuvių kolonijos tautinę veiklą, taip pat buvo dosnus ir St. Catharines lietuvių kolonijai. Tokiu būdu Petras Šidlauskas yra įsigijęs daug draugų ir pagarbos Niagaros pusiasalio lietuvių tarpe. Jis priklauso Wellando Medžiotų ir Meškeriotų klubui, Bendruomenei ir Povilo Lukšio Šaulių būriui, kur y-

Solenizantą sveikino Juvenalis Liauba OFM, A. Zenaitis—Bendruomenės vardu, Br. Luomanas—Wellando Lietuvių Medžiotų ir Meškeriotų klubo vardu, St. Ulbinas—Povilo Lukšio šaulių būrio vardu, svečiai—E. Sakienė iš Buffalo, N. Y., S. Jokūbaitis iš Toronto, J. Šarapnickas iš St. Catharines.

Buvo sveikintojų, negalėjusių atvykti. Tie sveikino jį raštu. Solenizantui buvo sugiedota Ilgiausių Metų.

Petras Šidlauskas visiems išreiškė padėką už atsilankymą ir gausias dovanas. Pagerbimo ceremoniją sklandžiai pravedė Povilo Lukšio šaulių būrio pirmininkas Adolfas Šetikas.

J. Šarapnickas

montreal

AKADEMINIS SAMBŪRIS

Lietuvių Akademiniis Sambūris Montrealyje šiomis dienomis savo susirinkime išrinko Valdybą: Ottienę Aldoną, Nieldvarienę Janę, Algį Kličių, Justą Kibirkštį, Henriką Nagį. Netrukus pasiskirstys pareigomis.

"VAIVORYKSTĖ"

dalyvavo Quebec'o Audėjų Lygos surengtoje vienos dienos parodoje gegužės 18 d.

Mūsų moterys pasirodė su gobelenais, rištiniais kilimais, juostomis ir kaišytiniais audiniais.

KLMB MONTREALIO SKYRIAUS VALDYBOS

atstovai susitiko su latvių ir estų atstovais aptarti Birželių Trėmių minėjimą.

• KANADOS LIETUVIŲ DIENŲ renginių datis vyks ir Montrealyje. Ši šventė bus ilgaį spalio mėn. savaitgalį. Jau dabar galima planuoti gerą atostoginę pabaigą.

• ŠLEKYS V. susirgo ir buvo operuotas Royal Victoria ligoninėje.

Ann Jillian ir James Brolin "Mae West" filmoje.

3 Hour Service

\$ 1.50 kelnes pristatant ir atsiimant

SKAMBINKIT: **365-7146**

NETTOYEURS CLEANERS

Dino's

365-7146
7661-A CENTRALE

365-1143
495-906 rue. Lesalle

766-2667
2906 ALLARD

GUY RICHARD

ROOFER—COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys Guy RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbo atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Namų stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

Couvres de tous genres — All kinds of roofing

7725, Georges LaSalle

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Ave.
Chateauguy, Verdon, Que.

Tel: 691-4763 Tel.: 767-9956

montreal

"NL" LAIKRAŠČIO RĖMĖJAI, APSIMOKĖJĘ UŽ METUS NEMAŽIAU \$20.00 ir AUKOTOJAI
AUKOJO:

Po \$50, - L.K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPA, "NIDA"-
Montrealio Žvejotojų ir Medžiotojų KLUBAS;
po \$25, - TORONTO KŪRĖJU-SAVANORIŲ SĄJUNGA,
KLB SAULT STE. MARIE APYLINKĖ;
\$20, - "NERINGA" JŪRŲ ŠAULIŲ KUOPA;

P. Venciūnas- Calgary; LaSalle- V. Gečas, C.
Matulienė, J. Biliūnas, L. Balaišis, E. Szewczuk, A. Sutkai-
tienė; iš Verdun- A. Zabukas, A. Liokaitienė, J. Gražys;
\$10, - Aug. Kuolas;
\$15, - Adelė Kinderienė;
\$5, - J. Ramoška;
\$4, - K. Galdikas; po \$2, - Vl. Morkūnas, A. Bilskus,
J. Urbanavičius.

VISĖMS-NUOŠIRDUS AČIŲ! "NL".

● PATIKSLINIMAS: "Spau-
dos Baliaus Vakare jaunimo
šokio Konkurse Algis Pta-
šinskas šoko su Elizabeta
GUDAITE. Jiems atiteko
vienas laimėjimas.

MIRUSIEJI:
MIRĖ ŠIMTAMETĖ
LIETUVĖ

Per Šv. Kazimiero para-
piją buvo palaidota LIEPINAI-
TIENĖ Rožė. Mirė sulaukusi
101 metų ir 8 mėnesių. Li-
ko du sūnūs ir duktė su šei-
momis.

● LIOKAITIS Adomas mirė,
sulaukęs virš 82 metų am-
žiaus. Paliko žmoną Augustę
Šilerytę. Velionis buvo ki-
lęs iš Šakių apskritys, Ka-
nadoje išgyvenęs virš 50
metų.

● UMBRASINĖ Ona, 59 m.,
mirė. Liko vyras Stasys,
sūnus Gediminas ir duktė
Rita. Palaidota per Šv. Ka-
zimiero parapiją.

● BERNOTAS Antanas il-
gesnį laiką sirgęs, mirė li-
goninėje. Paliko du sūnus,
dukterį su šeima, brolių Pra-
nų ir kitus artimuosius. Ka-

nadon atvykęs jaunas, prieš
virš 50 metų.

● VITAS Pranas mirė savo
namuose.
Užuojauta artimiesiems.

DĖMESIO NEŠIOJANTIEMS
AKINIUS

Jeigu kam reikia naujų aki-
nių ir juos perkant norėtų
susitaupyti 50% jų kainos,
galite kreiptis lietuviškai te-
lefonu 366-6740. Darbas
atliekamas labai gerai.

DVIGUBA NELAIMĖ

BUDVILA Adomas ilgą
laiką gulėdamas Royal Vic-
toria ligoninėje po operaci-
jos jausdavosi labai nelai-
mingas, nes nepajėgė pats
apsiversti lovoje, nē paval-
gyti. Po ilgesnio laiko, prad-
ėjus kiek geriau judėti, bu-
vo išleistas iš ligoninės į
namus. Vėlykų pirmąją die-
ną namuose pradėjo vienas
pats vaikščioti, bet štai ne-
laimė-parkrito ant žemės ir
susilaužė koją. Vėl turėjo
grįžti į ligoninę.

Šį pavasarį Montrealio
lietuvių lepinami muziki-
niais parengimais. Gegužės
mėn. 1 d. montrealiečiai tu-
rėjo progos pagerbti sa-
vo iškiliąją solistę Giną
Čapkauskienę, kuri ruošiasi
išleisti neeilinę plokštelę ši
rudeni.

Išeiivijoje šiame kontinen-
te teturime vieną taip stip-
riai besireiškiantį koloratū-
rinį sopraną-Giną Čapkaus-
kienę. Jos didelis ir įvairus
repertuaras, jos visuomet
profesionališka gerai pa-
ruošta programa pelnė jai
didelį respektą ne tik lietu-
vių tarpe.

Plokštelei Leisti Rėmėjų
Komitetas, kuriam pirminin-
kauja Juozas Šiaučius, su-
rėngė koncertą AV parapijos
salėje š. m. gegužės 1 d.

Vakara atidarė Juozas
Piečaitis, trumpu žodžiu pa-
brėžęs šio vakaro tikslą. So-
listė ir mūsų visų gerbiama
akomponiatorė muz. Mme M.
Roch buvo sutiktos gausių
ir šiltų katučių. Pirmoje
koncerto dalyje girdėjome
G. Sibella, G. Rossini, W. A.
Mozart'o arijų ir "L'amour
de moi"- Anon.

Solistė dainavo su įkvėpi-
mu, gerai vaidybiškai atlik-
dama arijų roles. Ypač ma-
loniu grynų balsu ir žais-
mingai atliko Mozarto "Ach
ich liebe" iš "Die Entfueh-
rung aus dem Serail". Grakš-
čiai buvo atliktos ir kitos
arijos. Atkreipė dėmesį ir
žemosios solistės gaidos
savo spalvingumu.

Antroje dalyje girdėjome
vien lietuvių kompozitorių
sukurtų dainų, naudojant li-
tuvių poetų kūrybą.

Pirmą kartą Montrealyje
buvo dainuota jaunojo mont-
realiečio muziko Aleksandro
Stankevičiaus parašyta daina
Henriko Nagio eilėraščiui
"Vandens Malenėliai". Leng-
vos, pavasariškos nuotaikos
daina, akomponuojant pačiam
autorui sukėlė ypatingai
daug plojimų. Kiti dainų au-
toriai: J. Baltrušaitis-muz.
J. Govėdas, P. Lemberas-J.
Gaidelis, H. Radauskas-Br.
Budriūnas, A. Karvelytė-B.
Jonušas.

Pabaigoje girdėjome St.
Santvaro vertime J. Strauss
"Pavasario Balsai".

Mielą buvo matyti gerą ir
tamprų susigvenimą su a-
komponiatore Mme M. Roch,
kuri savo šio vakaro darbą
paukojo Plokštelei Leisti
Rėmėjų Komitetui.
Šilti plojimai rodė, kad
atsilankiusieji didžiuojasi ir
džiaugiasi savo soliste. Bi-
sui-trumpa, komiška, mo-
derni "mini-arija" apie tai,
kaip dainininkė "nekenčia
muzikos, bet myli dainą". Dar
kartą iškviesta solistė pa-
dainavo savo mėgiamą "Ma-
žą Paukštelį".

Apdovanojus solistę gėlė-
mis, J. Šiaučius padėkojo
jai ir Mme M. Roch už pro-
gramą, pasidžiaugė, kad daina
mus visais laikais vienijo ir
dabar atlieka tą patį, ragino
visomis išgalėmis puoselė-
ti dainą išeiivijoje. Kvietė
prisidėti prie plokštelės va-
jaus.

Besivaišinant vynu ir sū-

riu vyko ir loterija. Dovano-
tąjį dail. Romualdo Būkaus-
ko paveikslą laimėjo vienas
kanadietis, kuris buvo savo
laimikiu labai patenkintas.

Vakaras buvo išskirtinis,
visais atžvilgiais pavyko la-
bai gerai, nors žmonių per-
daug nebuvo atvykę. Ypač
jaunimas nerodo dar visuo-
tino koncertams dėmesio.
Gaila, kad šio krašto mokyk-
los nesuspažindina jaunimo su
muzikos, dainos, dailės bei
teatro pagrindais. Tada ir
publika būtų geriau paruoš-
ta įvertinti įvairią muziką
ar dainavimą.

Vajaus mecenatai, aukoju-
siejį ir užsisakę plokštelę iš
anksto bus paskelbti vėliau.
Vajus veiks iki rudens. Kas
nespėjo prisidėti- dar turi
progos tai padaryti.

PRANEŠIMAS DVIEI KALBOM

Skaidrės ir filma apie Af-
ganistaniečių kovas už lais-
vę bus rodoma gegužės 30 d.
tuojau po 11 val. pamaldų, AV
parapijos salėje.

Pranešimą padarys lietu-
vis Andrius E i v a, kuris y-
ra buvęs pas tuos didvyriš-
kus laisvės kovotojus ir yra
išmokęs jų kalbą.

Kitas kalbėtojas, labai ge-
rai pažįstas visas komunis-
tų apgaulės, tai ukrainietis
Thomas Shuman. Negalėda-
mas pakęsti nuolatinio melo
ir matydamas vykdomą tero-
rą yra pabėgęs iš rusų Am-
basados Indijoje.

Abu kalbėtojai yra geri ko-
munizmo žinovai ir po pra-
nešimo atsakys į visus pa-
tiektus klausimus./Shuman
as kalbės angliskai/.

A. Eiva nors ir užaugęs
Amerikoje, labai gerai kal-
ba lietuviškai.

Visi tautiečiai prašomi
šiuose pranešimuose daly-
vauti ir taip pat pakviesti
kaimynus ir ne lietuvius, ku-
riems laisvės idėja nėra
sveti mas reikalas.

Savo dalyvavimu mes pa-
rodome susirūpinimą siekti
laisvės ne vien tik pavergtai.
mūsų tėvynei, bet ir visoms
tautoms, kurios yra paver-
tos to paties priešo. Savo da-
lyvavimu mes taip pat pa-
gerbiame kalbėtojus, kurie
kalba už tuos anoję geleži-
nės uždangos pusėje, kur
laisvas žodis yra nusikalti-
mas. Rengėjai

POEZIJOS VAKARAS

Vakaras praėjo labai ge-
rai, sutraukęs didelį skaičių
publikos. Projekto įkūrėjas
Ray Filip-Filipavičius Mont-
realio radijo stotyse CJAD
ir CBC-Montreal Tonight ir
Saturday Spotlight-progra-
mose turėjo interview apie
PLURIEL projektą. Taip pat
jis turėjo progos pasikalbė-
jimo metu paskaityti savo
poezijos.

Paskutinis šio semestro
Vakaras buvo skirtas dviem
žymiesiems Kanados poe-
tams- kvebekiečiams Gas-
ton Miron ir anglofonui Al
Purdy. Apie šį vakarą labai
teigiamai atsiliepė The Ga-
zette, Le Devoir ir La Pres-
se.
● GILMANIENĖ Marytė iš
Australijos buvo atvykusi į
Montrealį. Viešėjo ir ap-
sistojo pas Joną ir Janiną
Vilkelius.

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIUM, PLIENU, PLASTINE
MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS.
SAVININKAS: John OSKOWICZ
3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5
Telefonas: 721-9496

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

DUODA PASKOLAS:

Term. indėlius 1 m. 15 %
Certifikatus 15.5 %
Spec. Taupom. s-tas.. 13 %
Taupymo s-tas 11 %
su apdrauda iki \$2.000
Trumpalaikius indėlius 14-15 %
už \$20,000 ir daugiau
Čekių s-tas 6 %

Nekilnojamo turto,
Asmeninės ir
Prekybinės.
Paskolos mirties
atveju apdraustos
iki \$10,000

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS,
ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI VELTUI

KASOS VALANDOS

1465 De Seve	3907 A Rosemont
Pirm. Antr. Treč.	9 - 3
Ketvirtadieniai	12 - 8
Penktadieniai	12 - 6
Sekmdieniais	10:15 - 12:30

Maurice Kaplan
Kailių siuvėjas

Tel: 767-6183

• Didelis pasirinkimas gotovų polių
• Vosaros laikų saugojimas (Storage)
• Taisov ir remdeliavimų
• Siuvu ir parduodu

1446 RUE ST-ALEXANDRE
SUITE 500A

MONTREAL, QUEBEC
H3A 2G6

Tél. 288-9646

Member

Foto M.L.S.
SISTEMA

D.N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS
PATARNAVIMAS - PIRKIMAS - PARDAVIMAS
445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q.
Tel: 273-9181 Namų: 737-0844

DANPAR REALITIES CORP.

310 VICTORIA AVE / SUITE 409
MONTREAL, P. Q. H3Z 2M9

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo Turto Patarnavimas Montrealyje
Investicijos JAV ir Kanados provincijose

Tel. Bus: 482-3460
Res. 767-4690

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, P. Q.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio privataus turto, automobilių
atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

montreal west
automobile

PONTIAC • BUICK • ASTRE

• NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ
IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ
• NEĮTIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS
AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI
• MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI IR
SU ĮŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUSI
• UŽEIKITE! ĮSITIKINKITE!
PASINAUDOKITE!

LEONAS GURECKAS
SALES MANAGER

PASIKALBĖKITE SU
Manager'iu Leo GURECKAS

montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH

(At the end of Sherbrooke Street West). 489-5391

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

DR. J. MALIŠKA

DANTŲ GYDYTOJAS

1440 St. Catharine W.
Suite 600, Montreal, P. Q.
Tel: 866-8235
Namų: 488-8528

DR. A.O. JAUGELIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1410 Guy St.
Suite 11-12 Montreal P.Q.
Tel: 932-6662
Namų: 737-9681

M. CUSSON R. GENDRON
VAISTINĖ

Atidaryta kasdien nuo 9 a.m. iki 10 p.m.
Šeštadieniai: nuo 9 a.m. iki 9:30 p.m.
Sekmdieniais: nuo 10 a.m. iki 9:30 p.m.
GREITAS, NEKAINUOJANTIS PRISTATYMAS
7626 Central St. Ville LaSalle, P. Q.
Tel: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B. A. M. D. C. M. M. Sc. L. M. C. C. F. R. C. S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrooke St. W.
Suite 215, Montreal, P. Q. Tel: 931-4024

ADVOKATAS

ROMAN J. IŠGANAITIS B. A., B. C. L.

4 Notre Dame E. Suite 504
Montreal, Quebec, H2Y 1B7, Tel: 878-9534

ADVOKATAS

J.P. MILLER B. A. B. C. L.

168 Notre Dame St. E., Suite 205
Tel: 866-2063 ir 866-2064.

ADVOKATAS

VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng. L. L. B., B. C. L.
4701 Bannantyne, Verdun (kampus 2-nd Ave.), Que. H4G 1E6
Tel. Bureau: 769-8824; Residence: 366-6245

NOTARAS

J. BERNOTAS

3 Place Ville Marie, Suite 627 Montreal, P. Q.
Tel: (514) 871-1430.

NOTARĖ

RŪTA POCAUSKAS

50 Du Domaine, 11e Perrot, Que. H7V 5V6
Res. Tel: 453-9142